

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 30—
za en mesec .. " 2-30
za Nemčijo ološčno .. " 34—
za ostalo inozemstvo .. " 40—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 28—
za en mesec .. " 2-30
V pravi prejemni meseci .. 2—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 7—
za Nemčijo ološčno .. " 8—
za ostalo inozemstvo .. " 12—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolna petlitrsna (72 mm široka in 3 mm viška ali nje prostor)
za enkrat .. po 30 v
za dva- in večkrat .. " 2—
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolna petlitrsna po 60 v
lahaja vsak dan izvenredno delje in praznike ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/IV.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ohranilo 25.511, bonu.-bazo. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Poljsko vprašanje pred državnim zborom.

Dunaj, 9. nov.

Današnja seja državnega zbora je pod vtisom ostrih interpelacij nemških strank proti načinu, kakor hoče vlada rešiti poljsko vprašanje. Pozornost je vzbujala posebno jugoslovanska interpelacija ter njeno utemeljevanje po dr. Korošcu, ki je mirno, a z jekleno odločnostjo povedal vladni v razmišljanje naše misli, naše volje, naše pravice. Stavljenih je sedem interpelacij.

Interpelacija Ukrajincev.

V imenu Ukrajincev interpelira poslanec Petruševič, češ da Seidlerjev odgovor Ukrajincev ne more zadovoljiti, ker niti ne taji naravnost poročil berlinskih listov. Ker bi s priklopitvijo Galicije k Poljski prišlo 3 in pol milijona Ukrajincev pod poljski jarem, ker se Ukrajinci niso nikdar odrekli svoji narodni samoodločbi in ker ne bodo nikdar nikomur priznavali pravice, da jim odločuje usodo proti njih volji, vprašajo min. predsednika in zahtevajo od njega, naj se izjavi, če hoče kot voditelj avstrijske države protestirati proti odcepitvi Galicije in jo zabraniti. Odcepitev bi Ukrajinci smatrali za nasilje, ki ga ne bodo trpeli. Proti poljskemu jarmu so se pripravili brezobzirno boriti z vsemi možnimi sredstvi. Kako more min. predsednik tako nasilje nad ukrajinskim narodom zagovarjati s stališča načel prave demokracije in narodne ravnopravnosti, ki jih je proglasil cesar v prestolnem govoru. Meni li ministrski predsednik, da morejo taki načrti napram ukrajinskemu narodu vzdržati bojno razpoloženje in patriotizem na vseh bojiščih borečih se ukrajinskih polkov ter krepiti ljubezen vsega ukrajinskega naroda do vladajoče hiše?

Jugoslovanska interpelacija.

Dr. Korošec je v imenu »Jugoslovanskega kluba« podal naslednjo interpelacijo:

»Iz Berlina so došle v javnost vesti o novi delitvi Poljske med Nemčijo in Avstrijo. Ta delitev ne odgovarja upravičenemu stremljenju Poljakov po združitvi vsega od Poljakov naseljenega ozemlja. Te vesti so vzbudile med Jugoslovani, Čehi in Ukrajinci velikansko razburjenje. Posebno z ozirom na dejstvo, ker hočejo ustvariti potom personalne unije Galicije z drugimi v državni zbornici kraljestvi in deželami brez istočasne rešitve jugoslovanskega, češkega in ukrajinskega vprašanja v smislu deklaracij z dne 30. majnika položaj, s katerim bi bili postavljeni slovenski narodi v državni zbornici za vse večne čase v manjšino. Ukrajinci bi prišli v poljskem deželnem zboru v enak položaj.

Tozadeven odgovor ministrskega predsednika smatrajo podpisani jugoslovanski poslanci za nezadovoljiv in se čutilo prisiljene staviti na gospoda ministrskega predsednika k dopolnitvi njegovega odgovora sledeča vprašanja:

1. Se li namerava rešiti poljsko vprašanje v polnem obsegu s popolno združitvijo Ruske in Pruske Poljske in poljskega dela Galicije?

2. Ali se bo rešilo poljsko vprašanje skupno z litovskim in kurlandskim že pred mirovno konferenco s a m o potom osrednjih velesil?

3. Katere činitelje smatra vlada za merodajne in poklicane soodločevati pri bodočih ukrepih, kot se je izrazil včeraj ministrski predsednik?

4. Namerava li vlada rešiti tudi druga ne manj pereča vprašanja, kot je jugoslovansko, češko, ukrajinsko v zvezi s poljskim vprašanjem?

Češka interpelacija.

Poslanec Stanek je interpeliral v imenu Češkega svaza:

Mi bi sami radi čestitali bratskemu poljskemu narodu tem srčneje vsaj k delni vpostavitvi njegovega velikega dela, če smatramo nameravano reši-

tev poljskega vprašanja vsaj za načelno priznanje od nas tolikokrat naglašene potrebe, spremeniti monarhijo v zvezo držav. Vkljub temu protestiramo najodločnejše kot zastopniki češkega naroda proti takemu postopanju diplomacije, ki ignorira vsa demokratiška in ustavna načela in ki bi utegnili uničiti vsako upanje v mir in bi ustvarilo nov vzrok za nadaljevanje vojne na ta način, da se podpira aneksionistična politika nemške države in da monarhija sama pri njej sodeluje.

Berlinska pot predčasne in enostranske rešitve poljskega vprašanja ne ogroža samo toliko zaželenih mirovnihih pogajanj, ampak vodi celo v bodoče do novih, težkih konfliktov med centralnimi državami. Podpisani češki poslanci smatrajo odgovor ministrskega predsednika v včerajšnji seji proračunskega odseka za nezadosten in se smatrajo primorane staviti na ministrskega predsednika nekatera vprašanja.

Sledijo nato točke, ki se krijejo vsebinsko popolnoma z jugoslovansko interpelacijo.

Nemški socialni demokratje.

Dr. Adler je stavil v imenu nemških socialnih demokratov sledečo interpelacijo:

1. Je-li vlada pripravljena zastaviti ves svoj ustavni vpliv na skupno vlado v tem smislu, da se zavrže načrt personalne unije med Avstrijo in Poljsko pred koncem vojne kot neutemeljen; ali pa da se popolnoma in za vedno opusti načrt take unije kot pogoj za mirovna pogajanja?

2. Je-li vlada pripravljena obvestiti cesarja, da želijo narodi monarhije, naj se prepusti samostojni Poljski, da sama odločuje o svoji državni ustavi in da si sama izvoli svojega vladarja, če sploh želi monarhistično ustavo?

3. Priznava li vlada, da ne more biti izveden odstop Galicije Poljski na drug način kot le na podlagi pogodbe, ki potrebuje na eni strani potrditve od strani Avstrije kakor tudi od zastopstva poljskega naroda?

4. Je-li vlada pripravljena naročiti cenzuro časopisja, naj ne ovira razprav časopisja o poljskem, litavskem in kurlandskem vprašanju?

(Med čitanjem te interpelacije pride do ostrih nastopov med socialnimi demokrati in nemškimi radikali pod vodstvom »Obergalgenbaurata« Heineja.

Ukrajinski socialni demokrati.

Poslanec Semen Vityk stavi v imenu ukrajinskih socialnih demokratov sledečo interpelacijo:

1. Na kak način hoče vlada opravičiti ukrepe glede Poljske, Kurlandije in Litavske z ozirom na nameravano mirovno konferenco in kako hoče spraviti v sklad je te enostranske, z imperialističnimi tendencami prepojene kupčije z opetovanimi izjavami za mir medsebojnega sporazumljenja brez aneksij in na podlagi samoodločevanja narodov?

2. Se-li vlada zaveda, da pomeni aneksija poljskega kraljestva, priklopitev Galicije k poljski državni formaciji in aneksija Kurlandije in Litve podaljšanje vojne in da je naperjena proti blagru že tako težko prizadetih narodov?

3. Je-li vlada pripravljena, vzeti v vednost, da hoče ukrajinsko ljudstvo v smislu svojih pravic samostojno narodno, iz vseh delov Avstrije, Volinije, Holma in sedanje Ukrajine v Rusiji — obstoječo enotno državo in nikakor ne more dopustiti, da bi bilo izročeno poljski državni organizaciji in ne bo tega tudi nikdar dopustila?

Rumuni.

Poslanec dr. Isopescu-Grecul stavi v imenu Rumunov sledečo interpelacijo:

1. Kaj nameravajo glede nas z ozirom na poljsko vprašanje?

2. V koliko bo vplivala rešitev tega vprašanja na usodo Bukovine?

Dunajski svobodomiselnici.

Poslanec Kuranda stavi v imenu dunajskega svobodomiselnega kluba sledečo interpelacijo:

Je-li vlada pripravljena priznati, da spada rešitev poljskega vprašanja zraven kot merodajno navedene činitelje tudi pred avstrijski parlament?

Debata.

Zbornica sklene proti glasovom nemških nacionalcev in Poljakov preiti v debato o teh interpelacijah.

Prvi je utemeljeval interpelacijo ukrajinski poslanec Petruševič. Nato govori govornik Jugoslovancev poslanec dr. Korošec.

Govor dr. Korošca.

Sledi dr. Korošec, ki začne slovenski in nadaljuje nemško:

Za trajni mir v Evropi je nujno potrebno popolnoma brez pridržka rešiti poljsko vprašanje. Delitev Poljske pod vladi Habsburžanov in Hohenzolercov bi pomenila nevarnost za evropski mir, ker bi neosvojen deli Poljske želeli in silili k osvoboditvi in narobe. Poljsko kraljestvo bo najbrže za nekaj časa formalno, a nikdar ne trajno in materijalno opustilo svoje zahteve po Pruski Poljski.

Če nas tedaj vesti iz Berlina vznemirjajo, čutimo potrebo zagotavljati poljski narod, da Jugoslovani s svojimi čustvi in simpatijami — več danes ne morejo nuditi — stoji popolnoma na strani poljskega naroda, ki mu žele svobodno, a tudi nerazdeljeno domovino. (Odobranje.) Jugoslovani ne žele in bi ne bil njihov interes, če bi nastala vsled pomanjkljivih pojmov kak medsebojna napetost; poljskemu narodu marveč želimo, kar sami zahtevamo: Svobodo, prostost izpod jarma tujih narodov. Po včerajšnji izjavi ministrskega predsednika grof Czernin ne izključuje, da bi osrednji državi sedaj utegnili udeležiti poljsko vprašanje. To razumevamo splošno tako, da bosta osrednji državi razpolagali s poljskim ozemljem, ki sta ga vzeli Rusiji, že pred koncem vojne, ne da bi o tem obvestili prejšnjega posestnika tega ozemlja in brez oziroma na druga mednarodna vprašanja. Umljivo je, da more Avstrija s privoljenjem ustavnih faktorjev odstopiti poljski del Galicije ter jo združiti z osvobojeno Rusko-Poljsko. Ista možnost in prostost je odprta kraljestvu pruskemu glede Poznanjskega. Toda že sedaj in enostransko razpolagati z osvojenjo Rusko-Poljsko ne pomeni nič drugega, kakor da sta grof Czernin in nemška vlada vrgli mir potom sporazumljenja čez krov ter tako v daljšo bodočnost potisnili možnost skorajšnjega miru.

Grof Czernin, če se to obistini, dela grozen zločin na celem človeštvu, posebno na težko preizkušenimi narodi lastne domovine, če dela ovire, najstidni manjše, razvoju razmer do skorajšnjega miru. Grof Czernin bi na ta način diskreditiral tudi ponovna in odkrita zagotovila lastnega cesarja, ki je izjavil, da želi miru, kakor hitro bo mogoče, in da noče vojske niti eno minuto dalje, kakor je neobhodna potreba. Grof Czernin bi ne bil več posredovalec miru, za kar smo ga smatrali, marveč grobokop miru, podaljševalec vojske. Po berlinskih poročilih bi bila tudi Galicija priklopljena novemu poljskemu kraljestvu. Včerajšnja vladna izjava tega ne taji. Gospodje na poljski strani nam bodo priznali pravico, da v očigled takim namenom ne moremo ostati hladni. Brez ostalih prememb v državi bi bili tako Ukrajinci potisnjeni v manjšino v poljskem kraljestvu, Jugoslovani in Čehi pa v manjšino v ostalem delu monarhije. Ta manjšina bi bila sicer silno mala, toda v očigled okolnosti, da osrednji uradi, birokracija po kronovinah ter militarizem goji in pospešuje germanizacijo namenoma in z vso silo, bi bila naša osoda za večne čase zapečateni.

Mi hočemo rešitev poljskega vprašanja, toda le v zvezi in obenem z rešitvijo jugoslovanskega, ukrajinskega in češkega vprašanja. (Zivahno odobravanje pri Jugoslovanih, Čehih in Ukrajincih.)

Mi nočemo le osvoboditve Jugoslovancev v Avstriji, marveč tudi na Ogrskem. Zato mora pasti dualizem, ki utemeljuje nadvlado dveh narodov, in narodi, ki po jeziku in krvi spadajo skupaj, se morajo

združiti ter jim mora biti dana samostojnost brez vsakega tujevladja. (Zivahno odobravanje pri Jugoslovanih, Čehih in Ukrajincih. Govorniku čestitajo.)

Za Korošcem govori poslanec Stanek. Poziva Poljake in Ukrajince, naj se spravi. Svari pred aneksijsko politiko, ki bi lahko povzročila novo vojno. Apelira na Poljake, naj jasno v zbornici izjavijo, da priznajo Ukrajincem pravico samoodločevanja. Govornik protestira proti preganjanju Slovencev na severnem Ogrskem.

Poslanec Seitz (nemški soc. demokr.) izjavi: V času novih uspehov bi morali staviti novo mirovno ponudbo in povedati vsemu svetu, mi nočemo ničesar drugega kot mir brez aneksij, brez odškodnine, mir na podlagi poštene pogodbe vseh narodov. Take izjave pa, ki jih je podal včeraj ministrski predsednik, ki ni dovolj enregično nastopil proti stremljenjem aneksionistov, so voda na mlin vojnih hujšakcev v ententi. Govornik povdarja, da simpatizirajo socialisti z rusko revolucijo in da hočejo živeti z demokratično Rusijo v najboljših odnosih. Iz notranjepolitičnih razlogov je taka rešitev poljskega vprašanja nemogoča. Nočemo več leta 1867.

Ne želimo samo Poljakom, ampak tudi drugim narodom pravico samoodločevanja in popolno suvereniteto. Na ti podlagi si hočemo zagotoviti, da bodo sklenjena mirovna pogajanja od ljudstva do ljudstva. (Odobranje.)

Poslanec Semen Vityk povdarja, da je izdal zunanji minister Ukrajince. Ukrajinci se bojujejo hrabro in vodijo do zmage prapore Avstrije in Nemčije, za to so pa v Galiciji podjarmljeni. Ukrajinsko ljudstvo hoče sporazuma s poljskim narodom, nikdar pa ne bo trpelo jarma poljskih slahčičev. Ukrajinsko ljudstvo vidi pred seboj samo en cilj: Ukrajina. (Odobranje.)

Izjava ministrskega predsednika.

Ministrski predsednik dr. pl. Seidler izjavi, da poljsko vprašanje še ni rešeno in dokler niso pogajanja z nemško vlado zaključena, se tudi ne more govoriti, kako bo rešeno. Na vsak način bo rešeno ustavnim putem in zbornica bo lahko zavzela tozadevno svoje stališče. Rešitev kompleksa teh vprašanj ne bo ustvarila nobene ovire za mir, ker izključuje vsako nasilstvo. Prost naj si ustvari poljski narod svojo novo politično bodočnost. Naj se zgodi kar hoče, Avstrija ne sme biti oslabiljena, ampak okrepljena. Vlada bo spoštovala ustavo in pravice narodov. Glede drugih točk bo odgovoril, ko se razgovori z zunanjim ministrom.

Debata o odgovoru ministrskega predsednika.

Poslanec Ravnihar (Jugoslovanski klub) izjavlja, da se pridružuje Jugoslovani protestom proti načinu obravnavanja poljskega vprašanja. Včerajšnji in današnji odgovor ministrskega predsednika nas ne more pomiriti. Kar zamolči in kar označi, jasno dokazuje, da niso berlinske vesti daleč od resnice. Samo formalen dementi more prinesiti pomirjenje. Nameravana rešitev pomeni nevarnost za bodoči mir. Govornik izjavi: Želimo Poljakom iz celega srca popolno neodvisnost njihovega državnega ustroja; da, če bi bilo po našem, bi sklenili medsebojno zvezo na življenje in smrt. Protestiramo na proti načinu, kako se hoče rešiti poljsko vprašanje. Protestiramo tudi proti rešitvi narodnega vprašanja potom etap, posebno če te etape služijo samo Nemcem v monarhiji. Privoščimo Poljakom lastno državo, toda to naj dobe samo v soglasju z ostalimi narodi. (Zivahno odobravanje.)

Govornik nemških krščanskih socialcev dr. Schöpfer pozdravlja mirovno stremljenje. Govornik hoče veliko, močno monarhijo in svobodno v njej prebivajoče narode. Toda ti narodi ne smejo negirati avstrijske države. Geslo nemških krščanskih socialcev je: prava svoboda.

Govornik nemških nacionalcev dr. Waldner smatra to debato za brez prezgodnost in se je ne udeležijo. Želijo, da bi bilo poljsko vprašanje rešeno v korist

avstrijske in nemške države. Protestiramo pa najodločnejše proti kakemu eventualnemu »junctimu« med rešitvijo poljskega vprašanja ali proti rešitvi na mirovni konferenci. Litavsko in kurlandsko vprašanje zanima samo nemško državo. Prepričan sem, da smo prišli potom zadnjih uspehov bližje miru. Toda naše stremljenje po miru ni še nobena šibkost.

Govornik Poljakov.

Poslanec Glombinski spominja na znani sklep Poljskega kola v Krakovu o zopetni vpostavitvi Poljske. Ta sklep se glasi: »Želimo vsakemu narodu svobodo in samoodločevanje. Imamo pa pravico, da zahtevamo tudi mi, da ne stavijo drugi narodi zopetni vpostavitvi Poljske nobenih ovir in predpogojev.«

Govorijo nato še Onciul, Stapinski, Zenker, Strauch in generalni govornik Heiling. Prihodnja seja v torek. Na dnevnem redu: Volitev delegacij.

× × ×

Interpelacije poslanca Jarca.

Poslanec Jarc je vložil pet interpelacij:

1. Na ministrstvo za prehrano, da se naj pri popisovanju krompirja in dobočanju, kaj naj ostane kmetu, upošteva kmečke delavce, ker kmet sicer ne more dobiti delavcev, ako jim ne da dovolj dobre hrane.

2. Na domobranskega ministra zaradi izplačila za seno, ki so ga dobavile razne občine črnomaljskega okraja vojaštvu že pred poldrugim letom.

3. Na domobranskega ministra zaradi prostovoljne prodaje konj voj. erarju, ker komisija za konje, ki so jih pripeljali kmetje prostovoljno 5. novembra v Novo mesto, ni plačevala obljubljenih primernih cen.

4. Zaradi nepravilne razdelitve sladkorja za izdelovanje petijota v novomeškem okraju. Tako je občina Šmihel-Stopiče zahtevala 9000 kg sladkorja, dobila pa le 410 kg, posamezniki so pa dobili pod roko po 50 kg in neki lekarnar za izdelovanje malinovca 990 kg.

5. Na ministrstvo za prehrano zaradi preskrbe kmečkega prebivalstva z mesom in zaradi zaplembe preščev. Interpelant zahteva, naj deželno mesto za dobavo klavne živine določi več mesa za kmete, ki ga sedaj ne dobijo po mestih niti za starčke in bolnike. Sedaj so se vrh tega zaplenili še prešči in določilo za osebo po 35 kg. Tudi se deželno mesto protivi, da bi se dovolilo domače klanje živine, s čimer bi bilo kmetom ustrezno, ker od nekdanj prekačujejo tudi goveje meso.

× × ×

Pravni odsek.

Pravni odsek drž. zbora je razpravljal o justičnih zakonih, kot jih je sprejela gospodarska zbornica. Poročevalec dr. Ofner je stavil nekatere spreminjalne predloge. Posl. dr. Redlich je predbacival vladi, da ne kaže nobene volje za zopetno vpostavitve rednega sodstva. Posl. Seitz se je zahvalil posl. Redlichu za izjavo, da hočejo tudi nemške meščanske stranke sodelovati za sanacijo sodstva, ki je prišlo potom ministra Hochenburgerja izven tira. Priporočal je, naj se sprejmejo predlogi poročevalca in pozval je vlado naj vendar enkrat opusti svoj odpor proti soglasnim sklepom zbornice. Justični minister dr. pl. Schauer opozarja na to, da se je že veliko storilo za sanacijo sodstva in da je vlada pripravljena podpirati zakonski načrt za odškodovanje nedolžnih obsojencev. Pri pomni, da ni smatral za umestne kompromisne predloge, kot jih je sprejela gospodarska zbornica.

Posl. dr. Rybař izraža svoje zadovoljstvo, da sta od nemške strani poslanca Redlich in Seitz tako temeljito opozorila na nevarnosti izjemnega sodstva. V jugoslovanskem ozemlju je napravilo vojaško sodstvo takšno opustošenje, da so celo nacionalni boji med Jugoslavi in Italijani stopili v ozadje. Posl. dr. Waldner zagovarja Nemce. Pravi, da je še celo sam bil postavljen pred vojno sodišče. Le odločen nastop sodnega referenta ga je rešil. Posl. Seitz pravi, da pričajo nemški socialni demokrati, da se ne istoveti cel nemški narod s kršilci zakona. Pri glasovanju so bili sprejeti predlogi poročevalca.

Cadorna odstopil. — Livenco prekoračil.

Sanje in neverjetne reči se uresničujejo. Nihče bi si ne bil pred sedanjo svetovno vojno mislil, da bodo kdaj naši vojniki zopet korakali po benečanski ravnini. Zdaj se pa poroča, da se nameravajo Italijani dr. Adiče umakniti in da tudi zavezniški žele, naj se šele pri Adiči prične prava obramba. To se pravi, da Italijani Benetk ne bodo branili.

Italijani se zdaj uče rekla, kaj da pomeni rečni sorodnik. Pariški njih sorodniki jim zdaj dopovedujejo, naj se sami branijo. Seveda: Francozi se boje, ko se

ne morejo več zanašati na Rusijo, da vihra z Benečanskega lahko pridivja tudi na francoske ravnine.

V polomu italijanske vojske se je zgudil tudi Cadorna: nadomestil ga je general Diaz. Pridelili so mu tudi generala Badoglio in Girardo; dalje so ustanovili vojni svet zaveznikov, v katerem zastopa general Foch Francijo, general Wilson pa Anglijo.

Kako strašen da je bil umik Italijanov, pripovedujejo angleški poročevalci. Več brigad je bilo do zadnjega moža uničenih; med njimi: brigada Pisonzo; njen poveljnik, general, je bil smrtno nevarno ranjen; njegov štab je padel, vojniki so postrelili častnike, ki so z revolverji ustavljali umik.

Zavezniki se pripravljajo. Painleve je naznanil v London, da Francija ne more poslati nad 60.000 mož v Italijo, Angleži bi torej morali poslati 340.000 mož, ker zahtevajo Italijani od zaveznikov 400.000 mož. Angleška vlada je nato odgovorila, da smatra, še vedno flandrsko pozorišče za glavno, kjer ne more pogrešati čet, Seveda: če so preveč tam oslabe, bi lahko vojska s severa prodrla do Calaisa, česar se pa Angleži najbolj boje.

× × ×

Na benečanski ravnini so zrušili zavezniški odpor Italijanov in so reko prekoračili. Bližajo se zdaj reki Piave. Splošno se sodi, da se tam Italijani ne bodo dolgo branili, dasi se naslanja desno krilo na morje, kjer ga podpirajo lahko vojne ladje sporazuma. Severno krilo je pa pač vedno izpostavljeno napadu s krila in v hrbtu, katerim nevarnostim se pa danes italijanska armada ne sme več izpostavljati. Ta črta tudi ni več priprava za obrambo, ker so naši preganjalci sovražniku preveč za petami, dasi ji nudi zaledje ugodne zveze. Zdi se, da se bo sovražnik umaknil za Adičo, kar napovedujejo Angleži in Francozi.

× × ×

Med tem ko zavezniški preganjači Lah na Benečanskem iz odseka v odsek, je na napredovanje v gorah zelo težavno. Naše čete morajo rušiti sovražno obrambo, premagati morajo velike težave, ki jih more poznati le tisti, ki je v gorah doma. Italijani so utrdili vse količkej važne točke, ceste, pota, steze in soteske, ki vodijo iz naših gor v kraljevinu. V zgornjem delu doline Piave branijo vhod v Italijo trdnjave pri Auronzo, Vigo Lonzago in Pieve di Cadore. Proti jugu sta utrjeni cesta in železnica pri Ospidale in Longarone; v dolini Cordevole so zapore pri Cencenighe in pri Rivamonte. Vrata, ki vodijo na italijansko ravnino, se morajo s silo razbiti.

Umik italijanske armade je prebivalstvo zelo poparil. Pričakovali so, da se bo italijanska armada pri Tilmentu ustavila in se vsaj toliko časa držala, dokler ne bodo iznova voje s pomočjo Francozov in Angležev razvrstili. Z umikom do Brente ali Adiče bi našle Benetke, kar seveda Italijane zelo boli.

V celji Italiji vladati panika in zmeda. Posebno v severnih italijanskih mestih se boje sovražnika. Vse beži: bogatinci in reveži. Srednje in južno Italijo preplavljajo begunci. Železnice so prenapolnjene; vozov ni dobiti za drag denar; po cestah beže begunci.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 9. novembra. (K. u.) Opold.: Borbe na italijanskem pozorišču ugodno napredujejo. Črto Livenco smo že na celi bojni črti prekoračili.

Dunaj, 9. novembra. Uradno:

Odpor Italijanov pri Livencu se je zrušil.

Zavezniški so prekoračili na celi bojni črti Livenco in prodirajo proti zahodu.

Tudi v tirolskih mejnih gorah so naše čete napredovale.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. novembra. Veliki glavni stan:

Livenco smo prekoračili. Zvezne armade napredujejo brez poškita po gorskih cestah in v ravnini, kljub temu, da snež in dežuje, proti Piave, povsod rušijo italijanske zadnje oddelke.

Passo Maurio zaseden.

Dunaj, 9. novembra. Kroatinove čete so zasedle Passo Maurio. Zdaj prodirajo proti zahodu in groze močni trdnjavi Pieve di Cadore.

Italijansko uradno poročilo.

8. novembra. Včeraj smo nadaljevali naše umikanje. Premikanje glavnega dela čet se je vršilo brez ovir. Zavarovalne zadnje čete so z mnogimi hrabrimi boji med griči Vitoria in izlivom Monticiana v Livenco zadrževale prodiranje sovražnika. Naši letalci so premagali ogorčeni odpor sovražnih letal in ponovno obstreljevale nasprotne čete ob Tilmentu. Pet sovražnih letal smo sestrelili.

9. novembra. Čete neprestano prihajajo in se ojačujejo v postojankah pripravljenih za obrambo. Varnostni zadnji oddelki in kritja hrabro in neutrudljivo zadržujejo sovražnika.

Italijani o umiku čez Tilment.

Dunaj, 9. novembra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan: Italijansko vojno vodstvo je včeraj uradno poročalo:

Italijanska armada je zasedla nove postojanke. Sovražniku smo morali zopet odstopiti kos narodnega ozemlja. Bolestna žrtve, a v sedanjih okolištinah se ji nismo mogli izogniti. Ko je bilo levo krilo odrezano in ogrožene zveze, se je morala italijanska armada umakniti do Tilmenta. Vsled tega novega umika smo rešili velikansko množico prebivalcev in transportnih vlakov. Pri Tilmentu smo se mogli le začasno braniti. Struga reke je bila suha, ta črta ni tvorila nobene zapreke več. Predolga je, da bi jo bili mogli z našimi četami in pomočnimi sredstvi držati. Če bi bili več časa ostali pri Tilmentu, bi bil lahko sovražnik dosegel kak uspeh.

Med umikom smo morali neprestano odbijati napade močnih sovražnih množic. Sovražnik je hotel izkoristiti naš položaj in odpreti vrzel med našim središčem in levi mkrilom, da bi bil potem planil na zadaj ležečo bojno črto in na čete, ki so se premikale. Varnostne čete so izvršno izpolnile svojo nalogo; sestavljali so jih posebni zbori di Giorgio, konjeniške divizije, kolesarji, strojne puške in avtomobili; poveljeval jim je grof Turinski, tudi 4. bersaglierska brigada je krila sunek. Ker je sovražnik vedno bolj ogrožal sunek, ki je bil vedno bolj omejevan, smo morali pustiti material, ki bi ga bili le s težavo rešili, posamezni oddelki so bili obkoljeni; to moštvo in material je pa le del tega, kar smo morali izprazniti.

Vsled opisanih okolišnosti se je polastil sovražnik brez truda krajev in blaga, ki jih omenja v svojem poročilu kot slavne osvojitve in sijajne trofeje. To moramo povedati z ozirom na gorsko pokrajino, ki jo avstrijsko poročilo opisuje kot prizorišče strašnih ofenzivnih činov Conrad, dalje glede na nič več branjena kraja Humin, Palmanova, ki jih nazivajo avstrijska poročila trdnjave ali vsaj utrjena tabora.

× × ×

Dasi so dejstva v tem poročilu tako potvorenja in debela, da jih ni treba popravljati, se mora le opozarjati na nekatere točke, ki značijo način, kako Italijani poročajo z namenom, da varajo italijanski narod in morebiti tudi inozemstvo o obsegu poraza. Tilment ni upadel, kakor pravijo, marveč je tvoril, ker je zelo narasel, oviro, kjer bi bila vsaka le nekoliko intaktna armada ustavila sovražnika; ki bi se ga bil le s težavo polastil. Ako trde, da dolžina te črte ni v nikakem razmerju s silami, s katerimi razpolagajo Italijani, to le dokazuje, koliko da so Italijani izgubili; saj je Italija, kar je dokazano, nagromadila pri Soči toliko čet, da je odpadlo na eno divizijo komaj nekaj nad kilometrom.

Če je italijansko vojno vodstvo iz teh množic moglo doseči pri Tilmentu le kord, je moral biti polom teh čet posebno silen. Čete, ki so krile umik, so se, kar je omenjalo tudi naše pojasnilo k vojnemu poročilu, žrtvovale za rešitev razvalin armad. Okoliščina, da so se preganjalci brez odpora polastili krajev in vojnega blaga, ker bi bili res lahko n. pr. rešili veliko avtomobilov, tudi dokazuje, kako da so se umikali. Če se Humin, v katerega pas utrdbo so z naskokom avstrijski strelci razbili vrzel, ne označuje kot utrjeni tabor, če se tudi ob drugih utrjenih postojank niso več branili, zadostuje, če opozarjamo na vojna poročila in da je padla utrdba na Monte San Simeone, kar se je včeraj poročalo. — Poročilo italijanskega vojnega vodstva s takimi potvorbami dejstev ne bo varalo sveta o uspehih osrednjih vellesil.

Prvi zbežal iz Vidma d'Annunzio.

Haag, 9. novembra. Angleški listi javljajo: Med prvimi, ki so bežali iz Vidma, ko so se bližale avstrijske in nemške čete, je bil d'Annunzio.

Italijani se umaknejo za Adičo.

Iz Lugana poročajo 8. novembra: Listi, ki so v prijaznih zvezah s tukajšnjim generalnim konzulatom, že pripravljajo javnost na to, da Italijani črto ob Pavi popuste. Spričo strašnih sovražnih množic, tako pravijo, treba pričakovati, da se popuste celo Benetke in da se ustavijo Italijani šele ob Adiči. Pri tem da je posebno merodajna volja zaveznikov, ki smatrajo šele zemlje enstran Benetk kot primerno za složne operacije.

V Benetkah.

Curth, 9. novembra. Z italijanske meje se poroča: Od ponedeljka dalje plapolajo na muzejih in na cerkvah prapori Rdečega križa.

Cadorna odstopljen.

Lugano, 9. novembra. Poročajo, da je prevzel mesto Cadorna vrhovno poveljstvo general Diaz.

× × ×

Cesar in cesarica na Beneškem. Preko koroških utrdb.

Korespondenčni urad poroča iz Vidma 8. t. m.:

Armada maršala barona pl. Krobattina je do pred kratkim vršila težko, pa nehvaležno nalogo, da je v ledu in snegu z malo četami držala našo koroško fronto. Cesar je danes tej armadi, ki je izprva s samimi črnovojniškimi četami vrgla sovražnika iz njegovih višinskih postojank, izrazil pohvalo in priznanje. Iz Celovca, kjer je prisostvoval odkritju cesar Fran Jožefovega spomenika, se je peljal cesar v Humin in Videm. Kamorkoli je vladar prišel, povsodi so mu prirejale čete in prebivalstvo viharen sprejem. Dalj časa se je cesar mudil v utrdbi, ki nosi ime junaka Hensla. Z lijak preprečeno ozemlje okrog Naborjete kaže, kako resno so Italijani smatrali nalogo, da utrdbo Hensel razbijejo. Danes smemo povedati, da so Lah tistih 4800 strelcev kalibra 21 cm in višje, ki so jih sprožili proti cestni zaporu, potrosili za prazen nič. Utrdba ni bila armirana. — Kanalska dolina, ki so jo utrdb zapirale, je razmeroma malo trpela. Ponteba je zelo poškodovana. V večernih urah se je vrnil vladar v svoj stan.

V prostoru pri Vidmu.

7. novembra. Včeraj je cesar obiskoval čete v prostoru pri Vidmu, ki so se bile že v brambi ob Soči izredno odlikovale. Na svojem potu na fronto so prihajali mimo cesarja češki in honvedni polki. Defiliranje v boj hitečih vojakov je nudilo v srce segajočo sliko. Spomin na ponosne dneve Mortare, Novare in Custoze je dajal koraku naših bataljonov vzlet. Večerne ure je posvetil cesar poleg izpolnjevanja svoje dolžnosti kot najvišji poveljnik raznim važnim sprejemom. V dvorni vlak so prišli: nadvojvode Friderik, Jožef, Ferdinand in Leopold Salvator, ogrski honvedni minister gen. inf. baron pl. Szurmayer, ogrski trgovinski minister grof Serenyi in Slatin paša.

Cesarica v bolnišnicah beneških armad.

7. novembra. Cesarica je začela včeraj svoje obiske v območju proti Benetkam prodirajočih armad z obiskom vojne bolnišnice v Trstu. Cesarica je pristopila k vsaki posamezni postelji in sočutno nagovarjala ranjence: kako se počutijo in jih vpraševala po njihovih družinskih razmerah; cesarica je delila tudi darove.

Cesar Karel cesarju Viljemu.

Njegovo Veličanstvo cesar je poslal nemškemu cesarju Viljemu naslednjo brzojavko:

En pehotni in en huzarski polk moje armade s ponosom nosita ime Vašega cesarskega in kraljevega Veličanstva.

Srce mi veli, da napravim deležno te časti tudi mojo artiljerijo, ki ima na uspehih te vojske tako odličen delež. Prosim tedaj Vaše cesarstvo in kraljevo Veličanstvo, da blagovolite sprejeti imejteljsko dostojanstvo mojega havbičnega polka številka 25.

V stanu, dne 4. novembra 1917.

Karel m. p.

Cesar Karel zmagovitim vojskovodjem.

Dunaj, 10. novembra. (Kor. ur.) Cesar je podelil maršalu nadvojvodu Evgenu briljante k vojaškemu zaslužnemu križu prve vrste z vojno dekoracijo in z meči z lastnoročnim pismom, ki opozarja na odlične zasluge, katere si je bil pridobil z uvedbo in z izvedbo ofenzive proti Italiji. — Barona Krobattina je cesar imenoval za maršala in mu pisal lastnoročno pismo.

Lastnoročno cesarjevo pismo, s katerim se iznova izraža generalnemu polkovniku pl. Boroeviču posebno pohvalno priznanje, naglašajo cesar, da je Boroevič tudi pri ofenzivi v enajstih soških bitkah preloščeno poveljstvo zopet dokazal.

× × ×

V Italiji razkropljeni vojniki.

Lugano, 9. nov. (K. u.) General Cadorna je izdal povelje, s katerim pod smrtno kaznijo poziva po deželi razkropljene vojake, da se morajo v 5. dneh javiti pri poveljstvih. Munijski minister Dall'Olo je pozval delavce v munijskih skladiščih, naj opuste spore, da zagotovo strelivo armadi.

Ministrov sin ujet.

Lugano, 9. novembra. (Kor. urad.) Iz Rima: V zadnjih borbah je bil ranjen in ujet sin ministra Nitti.

V Italiji 100.000 beguncev.

Lugano, 9. novembra. (K. u.) Iz zgornje Italije je nobenilo 100.000 beguncev.

Naši mornariški letalci meseca oktobra.

Dunaj, 9. nov. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Mogočna ofenziva naše armade v zadnjem tednu meseca oktobra je nudila na italijanskim bojišču tudi našim letalom: celinskim in pomorskim, da so se jo odlično udeležili.

Delovanje mornariških letalcev v oktobru.

Dunaj, 9. novembra. (K. u.) Iz vojne tiskovnega stana se poroča: Z mogočno ofenzivo naših armad na laškem bojišču, pri kateri so sijajno sodelovali tudi naši letalci, so stopili vsi drugi dogodki v ozadje. Naši letalci so vršili takoj ob začetku ofenzive zelo nevarne poizvedovalne polete. Poleg tega so pa tudi z velikim uspehom metali bombe na kolodvorsko naprave v Ronkih in Villa Vicentina, na baterije južno od Nove vasi in na lope v Dolu. Veliko zmedo so napravili letalci med umikajočimi se Italijani na Dobrdobski planoti, pri Tre Porti; Torre Zuino, San Giorgio di Nogaro, Muzzana, Pelazzola, Latisana in Casarsa. Poleg tega so izvedli naši letalci še celo vrsto poizvedovalnih poletov, ki so zelo koristili armadi pri njeni ofenzivi.

× × ×

Posvetovanja za pomoč Italiji.

Lugano, 8. novembra. Na sestanku Lloyd Georgeja, Painleveja in njunih znanih spremljevalcev, dalje generala Focha in Barrereja z Orlandom, Sonninom, vojnim ministrom Alfierijem in načelnikom generalnega štaba Porrojem so se posvetovali o odredbah, ki jih zahteva sedanji položaj. Agentia Stefani pripominja, da je hiter prihod voditeljev zavezniških vlad in njihovih najvišjih vojaških zastopnikov že sam zase najslovesnejši dokaz, kako popolna je solidarnost in sobojevništvo zaveznikov.

Angleško-francoska komisija na italijanskem bojišču.

London, 9. novembra. (K. u.) Reuter je javil 8. t. m. iz Rima: Lloyd George, Painleve in drugi člani angleško-francoske komisije so obiskali danes italijansko bojišče; dve uri so se posvetovali s kraljem; na to so si ogledali angleške in francoske čete.

Obeti Anglije in Francije Italiji.

Dunaj, 9. novembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Komaj je prebijalna bitka proti Italiji dosegla prve uspehe, je že, ker so slutili bodoče dogodke, zadonel strašen klic po pomoči zaveznikov. V Angliji in v Franciji se niso niti trenutek obotavljali, da so obljubili pomagati. Izkušnje svetovne vojske bi bile pač morale izmodriti Italijane, koliko da so taki obeti sporazuma vredni. Izkušnje iz Srbije bi bile morale Italijane svariti, da ne bi zapuili obljubam sporazuma. Pravkar smo našli v arhivu brzojavko srbskega vojaškega delegata pri ruskem višjem armadnem poveljstvu z 18. oktobra 1915, ki je razpadajočo armado pozivala, naj vztraja, dokler ne pridejo Rusi na pomoč. Slove: Okrožnemu načelniku Raška. — Cesar mi je to-le zapovedal: Javite prestolonasledniku Aleksandru in vrhovnemu poveljstvu, da ju prosim, naj ne obupajo in naj v res težavnem vojaškem položaju vztrajajo. Poleg označenih zborov se hitro sestavljajo divizije in konjenica. Srbija bodi uverjena, da bo Rusija vse storila, da pomaga Srbiji.

Italijani vrženi v ozemlje Cadore.

Dunaj, 10. novembra. Iz vojnega tiskovnega stana poročajo dne 10. t. m. zjutraj:

Sovražnik je bil vržen v ozemlje Cadore. Njegov umik seže že preko Suganske doline.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 9. nov. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Na Flanderskem je artiljerijski boj narasel popolne v ozemlju Ysere, pri Poelcappelle in pri Passchendaele do znatne moči. V Artoisu je ogenj na več mestih znova oživel. Angleški poizvedovalni sunki južno od Acheville in severno od Scarpe so bili odbiti.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vojna skupina vojvode Alberta.

V Sundgau smo odbili francoske napadalne čete, ki so bile naskočile po silnih valovih artiljerijskega ognja.

× × ×

V zračnem boju je izgubil sovražnik po našem obrambnem ognju 13 letal. Poročnik Müller je priporil svojo 32., poročnik pl. Bülow svojo 25., poročnik Böhme svojo 22. in poročnik Bongarts svojo 21. zračno zmago.

Rusi zapodili Kerenskoga. — Pristaš miru Ljenu, ruski ministrski predsednik.

Kako je v Petrogradu.

Petrograd, 8. nov. (K. u.) Agentura: Danes zjutraj so listi izšli kot po navadi, izvzemši večine vsak dan izhajajočih listov takozvanega meščanskega časopisja, kojega tiskarne je zasedel delavski in vojaški svet, da zagotovi tisk listov vojakom, delavcem in socialistom. Po mestu je mirno. Povodom dogodkov z dne 16. in 18. julija zaprti maksimalisti so izpuščeni. Banke so še zaprte, enako tudi precej trgovin.

Panika v Petrogradu.

Amsterdam, 9. novembra. (K. u.) Daily Telegraph poroča iz Petrograda v sredo: Včeraj je nastala panika, pri kateri je bilo 30 oseb ubitih ali ranjenih. Čez nevski prospekt so vozili oboroženi avtomobili. Trockij je izredno spreten in prav nič ne izbira sredstev v dosegu svojega namena. Ustanovitev njegovega revolucionarnega vojnega odbora je bilo znamenje za istočasno ustanovitev podobnih odsekov po vseh ruskih vojaških odborih. Garnizija v Harkovu je priznala krajevni revolucionarni vojaški odbor, po drugih mestih vlada še neednost med vojaškimi revolucionarji in častniki.

Boji v Petrogradu.

Petrograd, 9. novembra. (K. u.) Zgodaj zjutraj so se čete revolucionarnega odbora po večurnem obleganju in streljanju polastile zimske palače. Izvzemši Kerenskoga so vsi ministri zaprti. Na enak način so se polastili tudi petrograjskega generalnega štaba.

Cela Rusija za novo vlado.

Amsterdam, 9. nov. (K. u.) »Rotterdamse Courant« poroča iz Londona: Petrograjski dopisnik lista »Daily News« meni, da se bo z ozirom na večino bolševikov v Moskvi vsa Rusija priključila Petrogradu, kozaki bodo pa najbrže odločno proti novi vladi.

Petrograd, 9. nov. (K. u.) Agentura: Revolucionarni vojaški odsek je vsem častnikom, vojakom in odsekom na fronti in po deželi sporočil svoj sklep, da bo Kornilova in njegove pristaše odvedel v Peter-Pavlovo trdnjavo in jih takoj postavil pred revolucionarno vojaško sodišče.

Kje je Kerenskij.

Kodanj, 9. nov. Kerenskij biva baje v Moskvi. Neko poročilo pa pravi, da je že zaprt.

Kerenskij aretiran.

Berlin, 9. nov. (K. u.) Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, razširja Reuter poročilo petrograjske brzojavne agenture, da je Kerenskij aretiran.

Ljenu — ministrski predsednik.

Stockholm, 8. novembra. (Kor. urad.) Poročilo o izbruhu revolucije bolševikov je došlo semkaj ob 1. uri ponoči. Listi so navezani le na oficijelna poročila petrograjske brzojavne agenture, ki je v rokah bolševikov. Danes dopoldne ni bilo nobenega poročila iz Petrograda. O usodi Kerenskoga vlada negotovost. Značilno je, da ima danes došli list »Utro Rossij« poročilo iz Konstante, da je Kerenskij v trdnjavi Petro-Pavlovi. Ljenu je ministrski predsednik, Trocki pa vrhovni poveljnik.

Nova vlada.

Petrograd, 8. nov. (K. u.) Agentura: Vseruski kongres delavskih in vojaških svetov je izdal tudi na vse delavske, vojaške in kmečke svete po deželi proklamacijo, v kateri pravi, da pripada vsa moč delavskim in vojaškim svetom in da so vladni komisariji odstavljani. Predsedniki svetov bodo občevali neposredno z revolucionarno vlado. Vsi člani kmečkih odborov, ki so zaprti, se morajo takoj izpustiti in namesto njih zapreti komisariji, ki so odredili njih aretacije.

Haag, 9. nov. »Zentral Nieuwe« poročajo iz Petrograda, da so se vse garnizije priključile Ljenu. Petrograd je v zastavi, Kronstadt se je v ponedeljek pridružil Ljenu, pravtako Reval in Nowgorod.

Cilji nove vlade.

Petrograd, 8. nov. (K. u.) Agentura: Glavni kongres delavskih in vojaških svetov cele Rusije je izdal na vse ruske armade oklic, v katerem jih poziva, naj ustanove začasne revolucionarne odseke, ki naj bodo odgovorni za revolucionarni red in za trdnost fronte. Poveljniki morajo ubogati povelja odsekov. Komisariji vlade so odstavljani, komisariji kongresa delavskega in vojaškega

sveta potujejo na fronto. Glavnega kongresa se je udeležilo 560 odposlancev. Začasni predsednik je predlagal, naj se izvoli predsedstvo, v katerem naj bo 14 maksimalistov, med njimi Ljenu, Sinovis, Trocki, in 7 revolucionarnih socialistov.

Kongres je odobril sledeči dnevni red: Prvič organizacija oblasti; drugič mir in vojska; tretjič ustavodajalna skupščina. Kongres je izvolil odposlanstvo, da stopi v stik z drugimi revolucionarnimi demokratičnimi zvezami radi odredb, da se prepreči prelivanje krvi, ki se je že pričela.

Nek član revolucionarnega odseka je poročal v seji, da je Kerenskij 7. novembra v Gačini nagovoril oddelek 7000 mož, ki so bili poslani s fronte v glavno mesto. Oddelek je po pogajanjih izjavil, da za enkrat ne gre v Petrograd. Trocki je izjavil, da aretacija bivših ministrov ni nobeno maščevanje ali politično zadoščenje. Vsi socialistični ministri bi bili radi udeležbe pri Kornilovi zaroti postavljeni pred sodišče. Revolucionarni odbor je zanje odredil domači zapor.

Delavski in vojaški svet za pravičen mir.

Petrograd, 9. nov. (K. u.) Agentura: Revolucionarni vojaški odsek petrograjskega delavskega in vojaškega sveta objavlja naslednji oklic:

Oblast nad Petrogradom je v rokah revolucionarnega odbora petrograjskega delavskega in vojaškega sveta, vojakov in delavcev, ki so se skupno dvignili. Vlada Kerenskoga je vržena brez prelivanja krvi. Odbor poziva na fronti bivajoče vojake, naj podpirajo novo revolucionarno oblast, ki bo takoj predlagala pravičen mir, vrnila zemljo kmetom in sklicala ustavodajno skupščino. Vsa krajevna oblast preide na okrajne vojaške in delavske svete.

Ruske tajne pogodbe izginile.

Stockholm, 9. nov. (K. u.) Tukajšnji voditelji bolševikov računajo z uspehom revolucije, čeprav priznavajo možnost ustanovitve protirevolucionarne vlade v Novopčerkasku z denarno pomočjo entente in s podporo kozakov. Tajne pogodbe so iz ruskega zunanega ministrstva izginile. Prva Ljenuova odredba je bila, da se zaplenijo vse blaginje. On hoče kapital nacionalizirati. Bolševiki hočejo, ne glede na zaveznike, skleniti poseben mir, vendar se proti odstopitvi Kurske Nemčiji z ozirom na načelo o samoodločevalni pravici narodov. Rešitev poljskega vprašanja se prepusti Poljakom.

Narod upa na mir.

Stockholm, 9. novembra. (Kor. urad.) Petrograjski dogodki po Rusiji še niso znani, vendar je geslo bolševikov: Takojšnji mir in razdelitev zemlje nad vse ljudno.

Z ozirom na grozečo strašno lakoto in na absolutno odklonilno stališče vlade napram pričetku mirovnih pogajanj so bolševiki sklenili, da prevzamejo v svoje roke vladno oblast. Želja ruskega naroda po miru je tako velika, da so se celo nasprotniki pridružili bolševikom v nadi, da bodo prinesli mir. Tukajšnje bolševike petrograjski dogodki niso presenetili. Že pred nekaj dnevi so namigavali na sedanje dogodke.

Anarhija v Estoniji.

Stockholm, 9. nov. (K. u.) V estonskem deželnem zboru, ki je zboroval konec oktobra v Revalu, se je poročalo o grozovitih po ruskih vojaških povzročenih umorih, ropih in opustošenjih, vsled katerih je cela zapadna Estonija strašno trpela. Deželni zbor je proti temu odločno protestiral pri ruskih vojaških oblasteh, pri ruskem časopisju, pri ukrajinskem generalnem svetu in pri finskem deželnem zboru. Tudi diplomatični zastopniki na Angleškem, Francoskem, v Združenih državah in v Belgiji so bili o tem obveščeni, da inozemstvo izve o strašni nesreči državljanov, žen in otrok Estonije.

Baltiško brodovje se pridružilo revoluciji.

Petrograd, 9. nov. (K. u.) Agentura: Kakor poročajo iz Helsingfors, so odposlanci baltiškega brodovja in vojaških odsekov sklenili, da se pridružijo delavskemu in vojaškemu svetu v Petrogradu in revolucionarnemu odboru in da ju bodo podpirali. Revolucionarni odsek v Revalu je zasedel vse vojaško važne točke. Iz Kazana poročajo, da so tamošnjega poveljnika generala Arhipova zaprli. Častniški učenci in častniki oklopnih avtomobilov so se udali.

Še en poljski odbor.

»Frankfurt. Ztg.« poroča: V Parizu je nastal poljski narodni odbor, ki boče zastopati poljske koristi pri ententinih državah v smislu vespolskega programa, torej združenja vseh poljskih dežel. Temu odboru pripadajo znani narodno-demokratični voditelji Dmowski, grof Zamojski, Marvan in Seveda.

Zastopstvo za Ameriko se je poverilo glasbeniku Paderewskemu. Angleška in francoska vlada sta uradno priznali ta odbor. Kot glavno nalogo si je odbor nadel, da zbere poljsko armado v Ameriki in na Ruskem. Na Ruskem se opira na narodno-demokratično organizacijo. Nasprotno pa poljska demokratična stranka na Ruskem obnavlja svoj sklep, da prizna le v Varšavi uradujočo poljsko vlado.

Najvišji politični svet sporazuma.

Lugano, 9. novembra. (K. u.) »Agenzia Stefani«: Na posvetu v Rapallo (na italijanski obali vzhodno od Genove) so sklenili, da ustanove medzavezniški najvišji politični svet, ki mu pridele permanentni osrednji vojaški odbor za hodnega pozorišča.

Ameriško odposlanstvo v Londonu.

London, 9. novembra. (K. u.) Sem došlo ameriško odposlanstvo obstoji poleg polkovnika Houseja še iz mornariških, vojaških in finančnih strokovnjakov, v celem iz 27 članov. V četrtek je imelo poslanstvo prvo posvetovanje, v katerem je polkovnik House povedal svoj začasni program. Nekateri člani nameravajo predlagati, da obišče odposlanstvo tudi Francijo.

Prva ameriške izgube.

Washington, 6. novembra. General Pershing poroča: Pri nemškem sunku dne 3. novembra na lorenski fronti severno od gozda Parry so bili trije Amerikanci ubiti, pet ranjenih, 12 pa ujetih.

Na Irskem grozi vstaja.

Haag, 6. novembra. (K. u.) Kakor se poroča iz Londona, je 1. novembra došlo v Dublin in Belfast okoli 5 divizij različnih čet. Pričele bodo z »očiščenjem« po celi Irski. General Bryan Mahon je že izdal razglase, ki nosijo značaj vojnih odredb. Poroča se o vojaških obrambnih ukrepih sinnfeinov. V posameznih mestih bo našel general Bryan Mahon najbrž zelo krvavo delo. Duhovščina na zelo očividni način podpira revolucijo. V Dublinu je bila 30. oktobra prošnja služba božja za posrečene irskega osvobodilnega boja.

Za učiteljstvo.

Dunaj, 8. nov. 1917.

V pododseku za akcijo za podporo učiteljstvu sta zastopala Jugoslovane posl. dr. Lovro Pogačnik in dr. Dulfbič. Zavzela sta se topla za naše učiteljstvo. Tudi za leto 1918 uvede državni zbor nadaljno akcijo. Prepričanje poslancev je splošno, da je treba odpomoči čimpreje.

Cesarjevo povelje proti dvoboju.

»Streffleurs Militärblatt« javlja: Njegovo Veličanstvo cesar je blagovolil izdati naslednje Najvišje

armadno in mornarično povelje:

Iz davnih časov je Moja oborožena moč prevzela dvoboj in ga ohranila kot tradicionalno uredbo.

Vstrajanje na tej izročitvi pa ne more iti tako daleč, da bi proti svojemu boljšemu spoznanju, proti božji zapovedi in proti zakonu poravnava razžaljenj časti tudi v bodoče izročali spretnosti v rabi orožja in s tem prepuščali slepemu slučaju.

V času, ko mora biti življenje vsakega posameznika posvečeno domovini, splošnosti, se razžaljenja časti ne smejo več obračunavati v boju z orožjem. Kdor v dvoboju postavi na kocko svoje življenje, ne greši le proti božji zapovedi in zakonu, marveč tudi proti svoji domovini, ki računa na neoslabljeno moč vsakega moža; sedaj v brambo svojih meja, pozneje pa za obnovitev in napredek.

Izkušeni čut dolžnosti in zanesljiva sodba vojaških častnih razsodišč mi jamčita, da se po njihovi razsodbi prostovoljno ukloni vsak resnično viteško misleč mož in da se bodo mogle tako v bodoče častne zadeve reševati častno in po vesti tudi brez dvoboja.

Zato vsem pripadnikom moje oborožene moči prepovedujem dvoboj in vsako udeležbo na dvoboju.

Na bojišču, dne 4. novembra 1917.

Karel m. p.

Dnevne novice.

Izjava občine Sodražica za jugoslovansko deklaracijo se glasi: Pri proračunski seji dne 27. oktobra t. l. zbrani občinski odbor se pridružuje slovenskim občinam in drugim korporacijam, ki so se izrekle za jugoslovansko deklaracijo, želeč da Jugoslovanski klub v zvezi z drugimi slovanskimi poslanci dela neumorno za udejstvitev naših minimalnih zahtev. Posebno pa priporočamo deklaracijo našemu častnemu občanu in deželnemu glavarju prebлаг. gosp. dr. Iv. Sušteršiču, v katerega je naša občina od nekdaj stavila vse svoje

zaupanje do sedaj, (ko je preminul takozvani oče te deklaracije) on stoji vedno na straži, da delo za naš ideal ostane vedno sveže. Ker tako željno pričakuje konec grozne vesoljne vojske, se zahvaljuje tudi sv. očetu za njegovo miloljubno noto in našega presvitega cesarja Karla za njegovo veliko ljubezen do njegovih narodov in njegovo neumorno delo za mir! Zupanstvo trga Sodražice, Anton Lovrenčič, župan.

+ **Naši vojaki in Avstrija.** Včeraj smo priobčili poročilo iz državnega zbora, v katerem je skupna izjava Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba. V tej izjavi stoji debelo podčrtani stavki: Tudi za naše vojake je podana nova situacija, ker se bodo vprašali, če se ne bore za narodno smrt. »Slovenec« je vedno stal na stališču, da se politika ne sme zanašati v armado. Radi tega tudi izjavljamo, da se ne strinjamo s to izjavo. Slovenski vojak je doslej storil svojo dolžnost za cesarja in domovino in jo bo storil tudi zanaprej. Naš vojak ve, da ima edino v Avstriji svojo domovino in da od druge Evrope nima ničesa pričakovati.

— **Sožalnice za dr. Krekom:** Državnemu poslancu dr. Pogačniku sta došli sledeči sožalnici: Narodni zastopnik Radič (preko žandarmerije): Učestvuj na žalosti slovenske bratje radi prerana gubitka opče žaljenog Doktora Kreka, iz svega srca kličem slava uspomeni vrlor otačbenika, neumornog trudenika na zadruškem polju, zatočnika svete jugoslovanske narodne ideje. Slava! — Karel Dostal Lutinov, Prostějov: Vzácný příteli! Sdílime Vaš hluboký žal nad odchodem genialního Dra Kreka. Prosim, abyste tlumačích vřelo účast' moderních katolíckých spisovatelů českých. Vam bratřský oddáný Karel Dostal Lutinov, redaktor Archyá mistopředseda Družiny literární a uměleckí na Morávě.

+ **Naše časnikarstvo.** (»Jugoslovana«). Spremembe v uredništvu »Sl. Naroda« in »Napreja«. Danes je izšla prva številka novega tednika »Jugoslovana«, glasila za deklaracijsko politiko Jugoslovanskega kluba. List je izšel v velikem formatu, največjem na Slovenskem. Uredništvo je na Kongresnem trgu št. 19. Kot odgovorni urednik je podpisan državni poslanec Jože Gostinčar. Izdaja ga poseben konzorcij, Tiska »Učiteljska tiskarna«. V listnici uredništva pravi »Jugoslovana«: »Kjerkoli bomo našli pametno misel in plodno zrno, bomo vzeli oboje in ju zanesli z ljubeznijo v srca našega naroda.« List stoji na pozitivno katoliškem stališču. — Glavni urednik »Slovenskega Naroda« g. Malovrh je stopil v pokoj. Na njegovo mesto je stopil dr. Albert Kramar. — Glavno uredništvo »Napreja« je prevzel po gđ. Alojziji Štebi sodrug Josip Petljan.

— **Ustavljen češki list.** Praška policija je ustavila izdajanje češkega narodno-socialnega lista »Češka Demokracija«.

— **Kdor lahko pogreši številko »Slovenca«** 178 z dne 6. avgusta letos, naj jo izvoli prijazno poslati na upravo »Slovenca«.

Iz Idrije. V katoliško cerkev je prestopil vojak-topničar Herman Kögl, Dunajčan, star 20 let. Skoro 3 tedne je ležal v tukajšnji vojaški bolnici. Rana na nogi ni bila nevarna, najbrž je bila po plinih zastrupljena. Ni se ga vprašalo kake vere je, obiskalo se ga je kakor druge bolnike, pošalilo se z njim v dunajskem dialektu — saj Dunajčan ni Nemec ampak le Wiener — dalo se mu par cigaret in nekaj nemških knjig, ki so bile vsem Nemcem na razpolago. Večinoma so prebirali koledarje Josipove bratovščine v Celovcu. Začudili smo se, ko je na vseh Svetnikov dan popoldne poslal v župnišče, naj ga kmalu obišče katoliški duhovnik. Na vprašanje, kaj želi, odgovarjal je odločno: Želim umreti v katoliški cerkvi, dosedaj sem bil protestant anglikanske veroizpovedi. Poznam razlike med obema verama. In res, na vprašanja je tako točno in določno vse definiral, da smo se čudili. V ljudskih šolah je pohajal tudi naš verouk, a tu je še bolj spoznaval koliko vpliva imajo svetotajstva posebno še pri umirajočih. Na vprašanje, ali se slabo počuti, je rekel: Vem, da umrjem in ne bom prebolel, zato prosim, da danes vse izvršimo. Zgodilo se je, kar je želel. In ponoči je sklenil. Ko ga je drugi dan ob isti uri obiskal g. dekan, je bila prazna postelja. Kje je konvertit? Bo ravno sedaj pokopan, je bil kratek odgovor. Naj v miru počiva!

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Prazi bo imelo občni zbor v sredo, dne 13. t. m. ob 7. uri zvečer na Žofinu.

— **Iz državne živinozdravniške službe.** Državni višji živinozdravnik v Logatcu, Fran Majdič, je pomaženjen v 8. činovni razred.

— **Iz zaznamka izgub št. 618:** Rez. nadpor. Rajm. Haring, 22. pp. 6. ujet; rez. praporščak Ivan Kastelic, 17. pp. 5. ranjen; črnovoj. Ivan Ilvar, 17. pp., umrl;

črnovoj. deset. Mirko Kemperle, črnovoj. Anton Klanšek, Fran Škoda 9, vsi 17. pp., ranjeni; inf. Fran Stejzar, 9, umrl; črnovoj. Alojzij Šubert, 11, ranjen; črnovoj. podd. Alojzij Jež, 3, padel, inf. Ignacij Knafelc, umrl, črnovoj. inf. Fran Petkovšek, 16, Mihael Tomšič, 3, Franc Žakelj, 5, padli — vsi 97. pp.; črnovoj. Jakob Kandare, 9, Andrej Suštar, 2, ranjena — oba 27. črnovoj. pp.; Fran Skok, št. odd., Fran Škraba, 4, ranjena — oba 7. lov. bat.; podlov. Ivan Keržič, 8, ranjen, strelca Fran Oblak, 2, in Jožef Rus, 5, ujeta — oba 2. gor. strel. p.; topničar Ignacij Kič, top. p. 14/1, umrl; črnovoj. Matija Kmetič, 23. črnovoj. bat., umrl; črnovoj. strelca Fran Skapin, 5. str. p. 5, umrl; črnovoj. Anton Slapšak, črnovoj. bat. 4/2, ranjen.

— **Iz politične službe.** Notranji minister je imenoval okrajnega komisarja dr. Bogumila Senekoviča za deželno-vladnega tajnika.

K. slov. izob. društvo v Studenem je napravilo zadušnico po umrlem g. dr. Ivanu Kreku. Naj nam izprosi, da se njegovo započeto delo po vojski krepko razcvete v mnogočno drevo.

— **Zvišana udnina za ude o. in kr. kmetijske družbe kranjske.** Vsled silne draginje vseh predmetov, ki jo občuti tudi Kranjska kmetijska družba pri svojem poslovanju in obratu, je sklenil družbeni glavni odbor povišati letnino za družbene ude počenši s 1. januarjem 1918 na letnih 6 K ter prenehati z oddajo brezplačnega sadnega drevja. Zato bo pa Kmetijska družba pričela izdajati »Kmetovalca« v razširjeni obliki kakor pred vojno, mu bo prilagala posebne strokovne priloge in bo izdajala »Kmetijski koledar« v precej obširni obliki, ki bo služil kmetovalcem pri svojem obratu kot nekaka priročna knjiga in kot kazipol v vseh kmetijskih vprašanjih.

Utonil je dne 3. t. m. v Sarbšopotku pri Mirni na Dolenjskem 60 let stari vpokojeni gozdar Franc Sitar iz Stare Gore. Ker je Sitar rad vince pil in je bil na dan nesreče močno vinjen, je prav gotovo, da je v pijanosti v vodo padel.

— **Pozdravi iz ruskega ujetništva.** Prejeli smo: Naznanjam Vam, da smo prišli z našo ladjo, na kateri vozimo sol, po Volgi v Ribinsk. Mi smo vsi zdravi in nam gre še precej dobro, hvala Bogu. Le Bog daj, da bi se že kaj skoro videli! Mnogo srčnih in veselih pozdravov pošiljajo: Jos. Paškulin, St. Andrej; Gregorij Mirko, Bukovica; Jos. Kresovič, Račice, Istrica.

— **Iz italijanskega ujetništva** se oglašajo četovodja 27. plan. polka Alojzij Kosič in se pritožuje, da je celo leto, odkar je v ujetništvu, še ni dobil nobenega dopisa svojih domačih. Zato jim še tem potom pošilja svoj naslov in iskren pozdrav s prošnjo, da mu vendar kaj pišejo. Zgšf. Al. Kosič Nr. 10.806, prigion. di guerra, Riperto Tumbarina I. Platon, Asinara, Sardegna.

— **Umor v Sostrem pri Ljubljani.** O tem se nam še poroča: Dne 7. novembra med 10. in 11. uro zvečer popivali so vojaki v Frančovi gostilni v Sostri. Nenadoma je zabodel neki vojak z bajonetom domačo hči 18letno Jerico Porenta. Zabodel jo je namenoma v prsi, da je bila takoj mrtva. Za Jerico žaluje vsak, kdor jo je poznal; bila je mirno in pošteno dekle ter prav dobra šivilja. Vojak je bil znan surovež in je že po več gostilnah surovo nastopal.

— **Nezgode.** S šrapnelskim vžigalom se je obstrlel v desno roko ter pri tem izgubil palec in zadobil poškodbe tudi na ostalih prstih 12 let stari Pavel Gabrovšek, sin dninarja iz Godoviča št. 81. Vžigalo je bil nekje našel ter se z njim v hosti toliko časa igral, da je eksplodiralo. — S kladivom po nosu je udaril po nesreči Rudolf Miklič svojega tovariša 19 let starega ključavničarja Antona Sattler, ko sta skupaj delala na državnem kolodvoru v Spod. Šiški. — Opekla se je po obeh nogah in po životu petletna posestnikova hči Marjeta Petrič iz Borovnice št. 85, ko se je grela doma v kuhinji pred ognjiščem ter se ji je pri tem vnela obleka. Prenesli so jo v bolnišnico.

Vojaške ustanove. Razpisanih je zopet večje število vojaških ustanov za invalidno moštvo, podčastnike, vojaške vdove in sirote, pa tudi za praporščake in kadete. Natančnejše podatke dajejo c. in kr. nadomestna okrajna in mestna poveljstva.

Pogreša se več kot eno leto Jakob Hvalič vojak 97. pp., 11. stotnija, doma iz Lok št. 6. Pojasnila proš Jožef Hvalič, Dob 44 pri Domžalah, Gor.

Napad na cesti. Iz Krškvasi se poroča, da so tamkajšnji mladoletni fantini na čelu jim neki na dopustu se nahajajoči mladenič napadli nekega vojaka od delavskega oddelka v Krškvasi, mu prerezali požiralnik, ter ga sploh hudo spehali in ranili na več mestih, ter na pol mrtvega pustili v krvi na cesti. Napad se je izvršil ob 11. uri ponoči na praznik Vseh svetnikov. Na večer so še skupaj popivali v gostilni, čez dan so baje še prijazno občevali z vojakom. Mladina kaj delaš?...

— **Ujeti železniški tatovi.** Že dlje časa se je na progi Maribor—Ljubljana vlomilo v plombarne železniške vozeve in iz njih kradlo sladkor, kavo, tobak, meso itd. v vrednosti več tisočev kron. Zdaj se je tatove ujelo v osehah kondukterja Simona Bednerskega in vlakovodjo Marka Šorn. Bednerskega se je aretiralo, ko je ravno ukradeno okajeno meso jedel.

Šest človeških trupel potegnili iz morja. Pri Dubrovniku so potegnili iz morja človeško truplo. Pri njem so našli 30 dolarjev in 60 italijanskih lir. Nadalje so našli ob dalmatinskem obrežju še pet trupel. Vsi ti so se potopili s kakim torpediranim parnikom, ki je bil na potu na Grško.

Ljubljanske novice.

Ij Na krasni koncert Zlatka Balokoviča v ponedeljek 12. t. m. opetovano opozarjamo. Naj nikdo ne zamudi posebiti priredbo našega velikega mojstra.

Ij Na koncertu »Glasbene Matice« v nedeljo, 18. novembra bodo sodelovale izvrstne slovenske umetnice gospodične: Dana Kobler, koncertna pianistinja iz Ljubljane; Delica Bučar, koncertna pianistinja iz Budimpešte, rojena Ljubljanka; Cirila Medved, koncertna in operna pevka iz Gorice, in pevski zbor »Glasbene Matice« v izvirnih, še nikdar izvajanih skladbah za ženski, moški in mešani zbor. — Vstopnice se prično danes prodajati v trafikii v Prešernovi ulici 54.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu predava v nedeljo, dne 11. novembra zvečer ob 6. uri g. dr. Vinko Šarabon o jugoslovanski zemlji. K udeležbi vabi odbor.

Gremialna trgovska šola. Redni pouk na gremialni trgovski šoli se začne zopet jutri, 11. t. m. ob osmih zjutraj.

Ij Pripravljalni razred c. kr. moškega učiteljskega ima v ponedeljek, 12. novembra dopoldne zopet reden pouk.

Ij Padel je dne 25. oktobra t. l. na bojišču pri Gorici zadet od sovražne krogle infanterist Janez Tobias, star šele 20 let. Bil je sin znane rodbine Tobias (po domače pri Jezherju) iz Ljubljane-Tomačevega. — Padlemu junaku bodi ohranjen časten spomin!

Ij Umrl je dne 6. t. m. vojak Aleksander Stare, trgovski sodrugin pri Wokaču. Imenovan je bil osemkrat odlikovan in je imel tudi zlato hrabrostno svetinjo.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Kaštrun, služkinja, 27 let. — Mihael Zakrajšek, hiralce, 83 let. — Jožefa Turk, mestna uboga, 79 let. — Marija Mihelič, žena tovarniškega delavca, 50 let. — Marija Leban, kontoristinja, 19 let. — Marija Gjuresi, delavka, 37 let. — Lovro Koziha, dninar, 70 let. — Florijan Tarman, železniški poduradnik v pok. in posestnik, 63 let. — Alojzij Knipic, sluga južne železnice, 57 let.

Ij Umrl je v vojaški bolnišnici v Rumuniji narednik Valentin Cerer, bivši podfaktor v Kleinmayerjevi tiskarni v Ljubljani. — Umrli je trgovčeva vdova Ana Roethel.

Ij Na sive rodbinske izkaznice se bodo oddajali petrolej kakor hitro bode došel v Ljubljano.

Ij Prodaja petroleja na modre (sam-ske) izkaznice se vrši od torka, 13. novembra, naprej. Na vsako izkaznico se dobi pol litra petroleja, in sicer v sledečih trgovinah: v I. okraju pri g. Vrhovcu, Poljanska cesta 55; v II. okraju pri g. Trdinu, Stari trg 17; v III. okraju v konsumu, Krakovski nasip; v IV. okraju v konsumu, Kongresni trg; v V. okraju pri g. Fabianju, Prešernova ulica 54; v VI. okraju pri g. Mencingerju, Resljeva cesta 3; v VII. okraju v konsumu, Spodnja Šiška; v VIII. okraju pri g. Sušniku, Zaloška cesta; v IX. okraju pri g. Klemencu, Dolenjska cesta 2. Liter petroleja stane 56 vinarjev. Vsak trgovec sme oddajati petrolej le na one modre izkaznice, ki imajo številko njegovega okraja.

Ij Sveža repa na rmenne C izkaznice št. 480 do 720. Stranke z rmenimi izkaznicami C šteje 481 do 720 prejmejo v ponedeljek, dne 12. t. m. popoldne na Poljanski cesti št. 15 svežo repo. Določen je ta-le red: od 2 do 3 št. 481 do 560, od 3 do 4 št. 561 do 640, od 4 do 5 št. 641 do 720. Vsaka oseba dobi 10 kg. kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Ij Raznašalca starega 13 do 15 let potrebuje mestna aprovizacija. Zglasiti se je v ta namen v pisarni mestne aprovizacije na Poljanski cesti št. 13, oddelek za ubožno prehrano.

Ij Kostanj v manjših množinah prodaja mestna aprovizacija samo na trgu. Urad mestne aprovizacije daje nakazila le za večje množine kostanja. Najmanjša oddajna množina potom nakazila je 10 kg.

Ij Prošnja onemoglega obrtnika. Obrtnik, ki že od Božiča leži bolan in ne more ničesar prisluziti svoji ubogi družini, prosi v skrajni bedi za nujno pomoč. Družina nima ne kurjave, ne hrane. Blaga srca naj

se usmili in pošljejo pomoč v hišo Cesta v mestni log št. 21.

Ij Mestna zastavljalnica ljubljanska naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 15. t. m. redna mesečna dražba v mese-cu marcu 1917 zastavljenih dragocenosti in efektov (blaga, perila, strojev, koles itd.) od 3. do 6. ure popoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica 2. Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Ij Najdeno na franciškanskem mostu. Dotični, ki je izročil uredništvu notico o najdenem denarju na franciškanskem mostu, naj se nujno oglasi v uredništvu.

Ij Sveža repa na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo svežo repo v ponedeljek, dne 12. t. m. popoldne v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: od 2. do 3. ure št. 1—150, od 3. do 4. ure št. 151—300, od 4. do 5. ure št. 301 do konca. Vsaka oseba dobi 10 kg. kilogram stane 10 vinarjev. Pripravite vreče.

Ij Sveža repa za Vič. Stranke, stanujoče na Viču, ki imajo rumene izkaznice B ali C prejmejo svežo repo v torek, dne 13. t. m. popoldne in popoldne v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Stranke z izkaznicami B: dopoldne od 8. do 9. ure št. 1—150, od 9. do pol 10. ure št. 151 do konca. Stranke z izkaznicami C: od pol 10. do 10. ure št. 1—75, od 10 do 11. ure št. 76—225, popoldne od 2. do 3. ure št. 226—376, od 3. do 4. ure št. 376 do konca. Vsaka oseba dobi 10 kg. kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Ij Sveža repa za Moste. Stranke, stanujoče v Mostah, ki imajo rumene izkaznice B ali C, prejmejo svežo repo v torek, dne 13. t. m. in sredo, dne 14. t. m. v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Stranke z rumenimi izkaznicami B: v torek, dne 13. t. m. popoldne od 4. do 5. ure št. 1 do 150, v sredo, dne 14. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 151 do konca. Stranke z rumenimi izkaznicami C: v sredo, 14. t. m., dopoldne od 9. do 10. ure št. 1—150, od 10. do 11. ure št. 150 do 300, popoldne od 2. do 3. ure št. 301 do konca. Vsaka oseba dobi 10 kg. kilogram stane 10 vin. Pripravite vreče.

Bolgarski car v Trstu.

Iz Trsta poročajo 9. t. m.: Cesar in kralj je povabil bolgarskega carja Ferdinanda in njegovega sina, naj prideta na jugozapadno bojišče, da sta navzoča ob veliki zmagi zaveznikov. Car Ferdinand se je odzval vabilu, ki so ga narekivale prisrčne prijateljske zvezne razmere; danes dopoldne se je pripeljal v Trst, kjer naš cesar začasno bila. Na kolodvor je prišel kmalu na to tudi nadvojvoda Maks. Oba zvezna vladarja sta se najprišrečnejše pozdravila. S carjem sta se pripeljala tudi carjevič Boris in princ Ciril, ki ju je cesar prisrčno pozdravil. Carja spremljata tudi generalisimus Žekov in krilni pobočnik polkovnik Tantilov. Bolgarski car je na to s svojima sinovoma obiskal cesarico v dvornem vlaku. Po rodbinskem dejenerju je car odpotoval v operacijsko ozemlje.

Gospodarske beležke.

— **Zadružna zveza v Ljubljani** sprejema prijave za sedmo avstrijsko vojno posojilo, kakor je razvidno iz inserata v današnji številki.

O prodaji vina v Istri. Vinski urad za Istro je poslal vsem istrskim občinam naslednji poziv: Zvedelo se je, da so mnogi krčmarji in zasebniki v Istri kupili vino, ne da bi imeli v to potrebno dovoljenje vinskega urada za Istro v Trstu. Tako postopanje je v smislu namestništvene naredbe z dne 14. septembra 1917 z. in M. L. št. 32 kaznjiva in prekršitelji — prodajalec in kupec — se kaznujejo z globo do 10.000 K ali z zaporom do 6 mesecev ter z zaplenbo blaga. Občinski uradi se zato pozivljejo, da opozore vse, ki so vino prodali ali kupili, da nemudoma naznanijo prodane oziroma kupljene količine vina in svoj natančni naslov občinskemu uradu ali poverjeniku vinskega urada tamkajšnje občine. Obenem pozivlja vinski urad svoje zaupnike, da mu naznanijo vse prekršitelje navedene naredbe. C. kr. orožništvo je dobilo nalog, da prijavi prekršitelje c. kr. okrajni oblasti, ki jih bo kaznovalo. Pripominja se, da glasom dogovora s c. in kr. vojaštvom nakupa vina po odsebnem povelju v Bujah in trdnjavski intendanci v Pulju ni treba naznaniti. Pač pa se morajo prijaviti vsi nakupi vina, ki jih izvrše drugi vojaški oddelki in poveljstva.

Oddaja bombaževine. Vojna zveza za bombažno industrijo opozarja na ukaz trg. ministra z dne 30. okt. 1917 glede oddaje blaga iz bombaža. Razglas na strani 9 današnjega lista vsebuje vse podrobne podatke. Nadaljna pojasnila dajo tudi trgovske in obrtne zbornice.

žavati v veljavi omejitve postavnega nedeljskega počitka. Tega mnenja je bil tudi odsek, ki pa se je vendar nekoliko udal vladi ter ji hoče dovoliti gotove izjeme. Ugotavlja, da ni bilo nobene potrebe, ob začetku vojske siliti delavce s tako drakonskimi odredbami k delu. Kakor vse Stürgkh-Hohenburgerjeve, kaže tudi ta naredba pečat absolutizma, znake krvavega nasilstva ter dušitve proste volje v svobodnih državljanih. Delavcev, posebno rudarjev, ni bilo na noben način treba k delu siliti z drakonskimi naredbami ali z bajonetom. Delavci zahtevajo le kruha in živil in ne ostrih povelj kakega častnika ali komandanta, ali pa morda kakih postavnih odredb, ki jim groze s smrtjo in ječo. Le dobra prehrana in izborna preskrba dvigajo produkcijo.

Manjka premoga. Ta klic čujemo že od majnika meseca. Če jadramo nasproti katastrofi, če po mestih zapirajo plinarne, če zapirajo celo dobrodnele zavode, kakor se je zgodilo na Koroškem, če mora prebivalstvo prezebat v mrzlih izbah, tega niso krivi rudarji, marveč le brezglava, pristno avstrijska uprava, ki je v tem vprašanju popolnoma odpovedala. Rudar pa občuti bolelost in nevoljo, ko sliši, da prebivalstvo vključ v temu, da je napel vse sile, ni prosto skrb za kurivo. Rudar je storil svojo dolžnost, to so povedali zastopniki rudarjev, to je priznal sam vladni zastopnik. Res so na severu tuptam za malo časa ustavili delo. Toda slaba preskrba s hrano je bila temu kriva. Zahteva zadostno preskrbo rudarjev z živili.

Govornik preide na zahteve delavstva v državnem premoženju v Skaljah pri Velenju, kjer delavstvo dela pridno in z vso vmeno. Vodstvo rudnika in nadzorjuči častnik sta previdna in pametna. Delavstvo je patrijotično, verno, narodno zavedno, moške so skrbni družinski očete. Pred kratkim je dobil od rudarjev pismo z 200 podpisi. Delavci zagotavljajo, da je vodstvo vse storilo in enako okrajno glavarstvo, da se uredi prehrana, a stvari so take, da more pomagati le delavsko ministertvo. Politične oblasti nižje inštanse se trudijo, da bi uredilo preskrbo, a ne dobe opore v Gradcu pri namestništvu, ki je tudi tu, kakor po celi deželi, glede prehrane odpovedalo. Trdim, da je štajerska radi slabi prehrane, kakor nobena druga dežela, blizu prepada ter da bo morala še desetletja občutiti ta gospodarski polom. Iz teh razmer je treba meriti in ceniti delovanja namestništva, ne po odlikovanjih, ki jih je naročil gospod Clary sebi in svojim ljudem. Odlikovanci čisto niti sami ne vedo, čemu so odlikovani.

Govornik nato razpravlja o skrbi za delavsko zdravje ter o pomnoženju količine hrane za delavce. Kakor delavec, rudar, spada tudi kmet med težke delavce. Tudi on je vojak zaledja, ki mu je treba preskrbeti, česar rabi, le tako bodo vzdržali to vojsko, ki je mora biti kmalu konec! Vse te zahteve je govornik obrazložil v posebni spomenici delavskemu ministru, ki ga pozivlja, naj jih vpoštevata.

»Konečno — pravi govornik — naj pribijem še to: Nas vse napolnjuje največje zadoščenje in preveva najvišja radost, da se je delavstvo celega juga izreklo za deklaracije, ki so jo podali zastopniki južne, bodisi narodno-radikalne, bodisi socialno demokratične smeri, stoje na stališču deklaracije, ki so jo podali zastopniki južnih dežel monarhije dne 30. maja 1917 glede združenja vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom, pod vladno Karola I. Celo jugoslovanski delavci v inozemstvu, posebno v Nemčiji, so pri trdili deklaraciji ter se priznali za odkrite borilce za to misel. Veselo gibanje valovi v vseh slojih naroda na jugu do Balkana, močen val, ki ga ne bo mogel ustaviti noben avstrijski ministrski predsednik. Morda pride še kratka doba, ki bo poskušala z denuncijacijami in rabeljstvom daviti jugoslovansko ljudstvo; toda, če se taki slučaj vnovič ponove, se bodo vse plasti naroda še tesneje združile in bodo znale ostreiti se vsake neronske strahovlade kake nemške nacionalne vlade ter jo pogazati. Iz krvi, iz žrtve, iz nepopisnega trpljenja preganjanj, iz krvi padlih vojakov, ki so žrtvovali življenje za cesarja in domovino, bodo tu spodaj na jugu vstali možje dela in dejanja, ki se ne bodo plašili s silo odstraniti vsakega tujca, ki bi hotel omajati svete pravice Jugoslovancev, s prelito krvjo pridobljene ter zahtevati tudi osebno obračuna za storjeno krivico. Narod na jugu je edin, to naj bo povedano gospodom na Dunaju. Delavci se strinjajo v tesne vrste in zadržali bomo čas, ki mora priti, da bo tudi za delavce na domači zemlji dovolj prostora, da bodo tudi na domačih tleh dobili dovolj dela za svoje življenje in obstoj. (Veliko odobravanje.)

Predlaga naslednje resolucije:

Vlada se pozivlja:

1. naj poskrbi z največjo naglico, da se v državnem rudniku v Skaljah pri Velenju napravijo potrebne zdravstvene odredbe in uprave, posebno prostori, kjer naj se delavci preoblačijo, ter primerno kopališče;

2. naj preskrbi delavstvo državnih rudnikov zvišane mere živil ter jih oskrbi z obuvalom in obleko;

3. vlada se pozivlja, naj naroči vladnim zastopnikom v vseh pritožnih komisijah, naj delajo na to, da bodo pri obračunu upoštevani oni delavni dnevi, ki so v miru veljali kot dela prosti.

Kako so glasovali Beneški Slovenci leta 1867 za Italijo.

Neki beneški Slovenec, ki se mudi v Avstriji, nam je povedal glede plebiscita leta 1867, sledeče: Imam starega očeta, ki je bil rojen še kot Avstrijec in se zelo dobro spominja ljudskega glasovanja l. 1867., pri katerem so glasovali beneški Slovenci za Italijo. Moj oče mi je velikokrat pravil in to sem slišal tudi od drugih starih ljudi, da je bila Beneška Slovenija l. 1867. preplavljena z italijanskimi frimasoni, ki so grozili ubogemu, nevednemu ljudstvu, da obe-sijo vsakega, kdor ne bo glasoval za Italijo. Zatorej pač ni čudno, če so vsi tudi v resnici glasovali vsled strašnega pritiska za Italijo.

Na vprašanje, kaj misli o sedanjem položaju, je odgovoril imenovani gospod: »Moja domovina mi je dobro znana. Mogoče bomo naleteli med beneškimi Slovenci na kak odpor in se bodo morebiti ljudje pokazali sovražne nasproti Avstriji. Toda to nas ne sme ustrašiti, saj bi se mogel ta odpor z enim samim mahom zlomiti in ljudstvo bi prišlo popolnoma do čisto drugega prepričanja. Naloga merodajnih faktorjev je, da odpro takoj po vseh slovenskih in renegatskih vaseh slovenske šole, v katerih naj poučujejo dobre učiteljske moči, preskrbe naj za gospodarski pouk, nam dovolijo slovenske mislijohe, da preplavimo Beneško Slovenijo s slovenskimi molitveniki in nas puste, da razširimo med tamošnjim ljudstvom pouk v slovenski besedi, z eno besedo, puste naj nas, da lahko delamo za Avstrijo in svoj materni jezik in nas v tem podpirajo in videli bodo, kako pošteno je naše ljudstvo in da želi priti pod Avstrijo, nazaj k svojim bratom Slovincem.«

Tako je govoril ta inteligentni beneški Slovenec. Naj bi to merodajni krogi tudi razumeli!

Koncerti Klare Musil v dež. gledališču.

Klara Musil je koloraturna pevka skoro evropskega slovesa. Da vidimo tudi mi Ljubljanci enkrat kaj boljšega pri nas, je pač napredek, ki ga je vsakdo vesel. Vesel pa ni Čehinje, ki nemško poje ves oficijelni del programa in ki šele za neoficijelni dodatek doda eno pesem Nedbala in Smetane — v Ljubljani — In Musilova je šele prav ob koncu povedala Slovincem, da ne zna samo nemščine.

Njen glas ni bogve kako močan in marsikdo je pri nas pričakoval, da bo slišal pompozno, velik material pri evropski koloraturki. Njena domena je lirika — Mozart, Schubert, Schumann, Strauß, Mahler, Pfitzner so bili kompozisti, ki jih je pela. Najbrže Slovani nimamo nobenega glasbenika, ki bi se dal častno postaviti na program! Šola Musilove je velikanska; vse vratolomne vaje kolorature ji teko, kakor žubori srebrni potoček med kamenjem. Poje jih smehljaje in lahko, tako da poslušalec niti ne čuti, kako težko jih je peti in koliko truda stane, da jih izsili iz grla. Najlepše trilerje nam je pela in čudovito jih je crescendirala, največjih višin ni falzetirala, ampak jih pela s pravim glasom tudi v komaj slišnem pianissimu. Pri Isouardovi ariji iz »Veliki dobitki v loteriji« je še guturalno nasalirala in v višjih legah nekako distonirala, vendar se je že pri drugi pesmi izpela in vpela. Najbolje ji leži vse, kar je koketno, naivno, igraje in humoristično pisano. V tem žanru se je gibala cel večer in doseгла v Mozartovem »Svarilu« prav lep uspeh, najlepša točka celega večera pa je bil brezdvomno Pfitznerjev »Gretel«, katero pesem in kompozicijo smo v Ljubljani sploh prvič slišali. Slavni Straußovi »Pomladni glas« so pri njenem tehničnem znanju užgali občinstvo, da se burno ploskanje ni ni hotelo poleči. »Ples senc« iz opere Dinorah je paradna reč, ki vsebuje vse tehnične težkoče, ki so sploh pri koloraturi mogoče. Razen imitacije odmeva pri kompoziciji je v vsem zadoščala najvišjim zahtevam — facit: kolosalna, tehnična šola; lep, simpatičen, lirčno-svetlo timbriran glas; čista in sigurna koloratura pa izključno francosko-nemški program.

Njen spremljevalec profesor Karol Severin je spremljal prav umetniško in je posebno samostojnem v Beethovem Roudo v c-duru pokazal, da zna zvezati čuvstvo s tehniko.

Na odru so postavili na sobo plafon, kar je prav, ker se sicer odbije pol glasu v vrvišče in se uliva mraz raz oderske višine med občinstvo.

Da je bilo gledališče razprodano, ni treba posebe omenjati.

M. S.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 7. novembra.

Začetek današnje seje ob tri četrt na 11 dopoldne. Dnevni red: razprava o podaljšanju finančne pogodbe. Prvi govori posl. I. Peršić (Starčevićeva stranka prava). Izjava: Vojni dogodki so napravili, da še ni prišlo do stalne ureditve finančnih odnošajev med Hrvatsko in Ogrsko. Ali ti dogodki so spravili na svet načelo, da bo svetu osiguran trajni mir samo tedaj, ako bo vsak narod svoj gospodar. Svet hoče trajni mir ne samo med narodi v notranjosti, ker se ve, da so ravno ti odnošaji zakrivili vojsko. Do tega klanja je prišlo tudi zaradi borbe med Mažari in Hrvati, Nemci in Čehi in zaradi Bosne in Hercegovine. Nemci in Mažari igrajo zelo nevarno igro ker mislijo, da se bore samo oni za kralja in domovino, a Hrvati da se bore samo za kralja a proti svoji domovini. Za časa enajste soške bitke se je izjavil Wekerle za pomoč v vprašanju pridružitve Dalmacije; a sedaj po dvanajsti soški bitki, ko so Hrvatje prekoračili Sočo in vzeli Gorico, preti Wekerle Čehom in Jugoslovanom s kazenskimi paragrafi, preti celo tistim, ki zahtevajo pridružitve Dalmacije. Seidler in Wekerle delata dogovorno, eden bo v Avstriji in drugi tu nas preganjal zato, ker zahtevamo svobodo in ujedinjenje našega troimenega naroda. Ker se mora rešiti vprašanje oživetvenja samostojnosti hrvatskega naroda, to se bo samoposebi rešilo tudi vprašanje finančne samostojnosti. Najbolje in najbolj pametno je, da se rešimo Mažarov. Starčevićeva stranka prava bo glasovala proti podaljšanju finančne pogodbe. Nato preidejo v specielno debato, v kateri je sprejet zakonski načrt o podaljšanju finančne pogodbe. — Nato pride na vrsto razprava o imdenitetu. — Prihodnja seja v četrtek.

Darovi.

Darovi za Krekov spomenik.

II. izkaz. Od 28. oktobra do 8. nov. 1917. Po 1000 K: Zadružna zveza v Ljubljani; Gospodarska zveza v Ljubljani. Po 500 K: Družba sv. Mohorja v Celovcu. Po 300 K: Vinko Del Linz, nabral v hrenovski občini v vaseh Hrenovice, Hruševje, Slavinja, Velika in Mala Brda ter Brezje. Po 100 K: Upravišтво »Slov. Naroda« (gl. »Sl. N.« 3-11 1917); dr. Vinko Gregorč, primarij, Ljubljana; Vladimir Remec, inženir, Ljubljana; Helena Remec, inženirjeva soproga, Ljubljana. Po 80 K: Upravišтво »Slov. Naroda« (gl. Sl. N. 31-10 1917). Po 60 K: Mariborski bogoslovci. Po 50 K: Josip Hartman, župnik, Blagovica; Franc Pustotnik, župan, istotam; Hranilnica in posojilnica na Vrhniki; Josip Lavrič, župnik, Breznica; Ivan Gogala, vojni kurat; Slov. kat. izobr. društvo Dolenja vas pri Ribnici; Evgen Legat, ravnatelj Zadružne zveze v Ljubljani. Po 40 K: Darilo »Slov. Naroda« (gl. »Sl. N.« 29-10 1917); dr. Fr. Perne, c. kr. profesor, Ljubljana; Slov. kat. izobr. društvo Kres, Gradec; Po 30 kron: Abtinenčni krožek, št. II v Slovenskih Gorah; Vladimir Kulič, šibenik; Fran Vovko, župnik, št. Peter pri Novem mestu. Po 25 K: Kmetijsko društvo št. II v Slov. Gorah; Ivan Šašel, župnik, Adlešiči; Martin Kerin, župnik, Smlednik. Po 20 K: Evald Vračko, župnik, št. II v Slov. Gorah; Bogomir Baumann, istotam; L. Sorta, tvorničar, Reka; Ivan Janc, župnik, Col; Martin Štular, župnik Trboje; Adolf Krol, župnik, Krašnja. Po 15 K: Leopold Erzin, vojni kurat, Celovec. Po 10 K: Fr. Šelman, Radohova vas; Iv. Rakoše, Straža pri Novem mestu; Franc Kos, vodja boletnega urada, Loški potok; Franciška Petrič, Trst; Mihael Saje, duh. svetnik, Skarudina; Ivan Romold, sodnik Mokronog; Jos. Bambič, župnik, Preloka; Ksaver Meško, župnik, Marija na Zili pri Beljaku. Po 5 K: Iv. Vesenjak, c. kr. profesor v Ljubljani; Fran Fajdiga, Sodražica; darilo »Slov. Naroda« (gl. »S. N.« 7-11 1917). Po 4 K: Ana Terpin, Trst. Po 1 K: Trgovina Planinc, Trnovo. Skupaj 4210 K 10 v. Glasom I. izkaza 6217 K 30 vin. Vsota dosedanjih darov 10.427 K 40 vin. — Ljubljana, 8. novembra 1917. Odbor za Krekov spomenik.

Mesto venca na grob dr. Kreku so darovali »Dobrodelnost« za »Vincencijev dom«: Češarek Franc, župnik, 20 K; Hranilnica in posojilnica, 20 K; Mlekarska zadruga 20 K; Živinorejska zadruga 20 K; vsi iz Brezovice pri Ljubljani.

Narodna „Slovenca.“

Jugoslovansko delavstvo.

(Iz govora dr. Vrstoška o cesarski naredbi z dne 9. avgusta 1914 glede nedeljskega počitka rudarjev — v seji dne 6. nov.)

Dunaj, 8. nov. 1917.

Dovolite, da spregovorim nekoliko besedi o priliki velevažnega predmeta, ki tiče naših delavcev; omenim nekatere zlasti želje našega jugoslovanskega delavstva, Hrvatov in Slovencev, ki zaslužijo izdatno podporo od jugoslovanskih zastopnikov; kajti oni so spoznali v velevažnem trenutku politični pomen toka življenja na jugu. Z veseljem bomo pozdravili vsi zlasti tisti čas, ko se bodo sloji hrvaških in slovenskih delavcev vrnili iz tujih pokrajin, iz Amerike in Nemčije, in da bodo doma našli dovolj zaslužka, ki si ga morajo do- slej iskati na tujem s trdim delom in trpljenjem. Pri nas na domačih tleh, na slovenski in hrvaški zemlji, je dovolj prostora za tujce, ki se maste z mastnimi zaslužki, toda naši vrli sinovi morajo v tujino, da si dobe skromnega zaslužka. Mi se bomo najbolj veselili, če bo celotni preobrat v Evropi povzročil tudi v tem oziru izpremembo ter nam prinesel srečni čas, ko bomo pozdravili vrnitev sinov iz Amerike, Nemčije in drugih tujih pokrajin. (Pritrjevanje)

Glede naredbe, o kateri se je posve-toval socialno politični odsek, je pa mnenja, da ni nobene potrebe, še dalje vzdr-

Zemljevid k bojem v Italiji.

Primorske novice.

Politične oblasti v Gorici, Gradiški, Trzinu in Krmini so začele poslovati tisti dan, ko so odšli Italijani. Železniške zveze z Gorico in Krminom ter dalje v Italijo bodo kmalu upostavljene. Tudi na morju, kjer je nad dve leti vladal mir, se zopet začne življenje.

Vsi oženjeni v vojaški službi se nahajajoči renški občinarji se pozivljajo, da takoj sami, ali tudi po svojih, dopišljejo županstvu občine Renče v Ajdovščini svoje natančne naslove sedanjega bivališča in podatke o starosti, katere županstvo rabi v važni zadevi. — Županstvo Renče.

Begunci v radovljiskem okraju čakajo še vedno na podporo, dasi so izpolnili vzorce že koj začetkom avgusta. Kolikor nam je znano, so drugod na Kranjskem kakor tudi na Primorskem prizadeji že davno dobili izplačano, kar jim je šlo in dobivajo sedaj redno. Samo v Radovljici so pri glavarstvu tako počasni. — Zadnjo razpravo v begunskem odseku so prespali ali pa so mislili, da se njih ne tiče — da rešijo akte najbrže o svetem nikoli. Greš, da bi se informiral in pošiljal te od Poncija do Pilata, nihče noče nič vedeti in ti se vrneš, kot si šel. Jesen je bila — kaj bo sedaj? Gospoda misli najbrže, da bo mo denar kuhali in z njim kurili. Hvala Bogu, da je odrešenje blizu in nam ne bo treba več stradati radi ljube uradne počasnosti. Prej pa zahtevamo z vso pravico, da tudi radovljisko glavarstvo reši našo zadevo. Skrajni čas je že! Obračamo pa se obenem tem potom na Jugoslovanski klub, oziroma na njegove zastopnike v begunskem odseku, da vzamejo gospodo pri radovljiskem glavarstvu pošteno v roko in ji povedo, kar ji gre!

Umrli je begunka Franciška Marušič v Zemečty na Češkem, doma iz Opatjega-sela pri Gorici.

Pošta v Gorici prične poslovati prihodnji teden.

Gorica brez vode in brez luči. Ker je kronberski vodovod porušen, so Italijani napeljali vodo po mestu in v jarke iz Soče. Ob umiku so ga razdejali, da je mesto navezano le na strešnico. Imeli so tudi svojo elektrarno, ki je preskrbovala prebivalstvo in vojaštvo z razsvetljavo. Elektrarna je le malo pokvarjena in bo kmalu zopet delovala.

Mostove čez Sočo je bežeči Lah vse porušil. Od Solkanskega mostu stoje le še stranski oboki.

Del goriskega gradu je na južozahodni strani porušen.

Popravek. V naznanilu v smrti matere in hčere Jurca je bila kot domači kraj pomotoma navedena Volčjadraga, namesto Volčjihrad na Krasu.

Iz ruskega ujetništva pošiljata pozdrave Jožef in Anton Anzelin iz Fojane ter prosita kakih vesti o njihovi domači, posebno o Gizeli Anzelin. Njun naslov je: Donska oblast, Makievka, Zofija — koksove peči, Rusija.

Maksimilijanov spomenik na Krmini še stoji popolnoma nedotaknjen. Nekatere ulice so dobile za časa invazije novo ime; tako se je imenovala ulica proti kolodvoru Via Elena.

Iz ruskega ujetništva pošiljajo najsrčnejše pozdrave sorodnikom, prijateljem in znancem: Joško Rot, rač. podč. 13-97 st., Josip Mužica iz Roča, Ivan Starčević iz Like. Naslov: Čerkasij, kijevska gubernija, vojni gorodek, Evakuacion, Puntik 56, Barake Nr. 2., Rusija.

Iz Brucka. V nedeljo, dne 21. oktobra, je obiskal begunsko taborišče v Brucku deželni glavar dr. Faidutti. Ogledal si je kuhinje, razne nove in stare barake, sprejemal stranke ter si marsikaj zabeležil, kar bo uporabil na merodajnem mestu.

Iz ruskega ujetništva je došel v Pardubice kot invalid Franc Strgar iz vasi Rute št. 9, občina Volče na Tolminskem. Sedaj leži v bolnišnici št. 2, blok V., baraka 27, v Pardubicah na Češkem.

Tolminski begunci na Češkem, nastanjeni v Babini, Potvorovu, Dobravjicah, Trojanu, Kaznavu se toplo zahvaljujejo

častitemu Cirilu Metodu Vuga, ki nas je obiskal dne 28. oktobra in med nas delil Božji blagoslov. Bog mu obilno plačaj in povrni tisočkrat. Posebno se zahvaljuje mladina za prejete knjižice. V imenu vseh Marija Melinc v Babini.

Fran Kuk išče svojo ženo Ano Kuk iz Podmelca. Naslov: Franc Kuk, Lager-Barake 2, Karlstadt Pilsen 6, Češko.

Begunski naslovi. Marjeta Mavri iz Lokovca št. 51 stanuje sedaj z družino v Dragatušu št. 23, Dolenjsko.

Iz Gradeža. V lagunah zapadno Gradeža so se italijanski oddelki najdlje držali. Umaknili so se šele v soboto pred učinkom naših torpedovk proti Tilmentu. Vso lagunsko ozemlje je bil sovražnik izvrstno uredil; na tisoče delavcev je čistilo kanale in jih uredilo za uporabo. Iz ždobskega ustja so italijanski inženjerji izpeljali plovni kanal, ki vodi prav do Benetk.

Rop v Trstu. 5. t. m. zvečer ob desetih so doslej neznanzi zločinci v ulici Torrente napadli 73letnega iztirjevalca obeh tržaških uradnih listov in več drugih podjetij Graziana Romanini, ga vrgli na tla in mu iztrgali torbo, v kateri je bilo 2300 K.

Stari naročniki družbe sv. Mohorja (begunci iz bruskega glavarstva), ki še niso naročili Družbinih knjig za leto 1918, a jih želijo imeti, naj se oglašijo čim prej v taborišču pri Cirilu Zamar.

Iščejo se. Brumet Jožef, pri k. u. k. Divisionsbäckerei št. 44, išče svojega očeta Antona Brumata, doma iz Ločnika številka 287 pri Gorici. Poizvedbe naj se pošljejo na zgoraj navedeni naslov. — Išče se Marija Perše s petimi otroci, doma v Bajti št. 47 pri Kanalu. Kdor o tej družini kaj ve, naj poroča njenemu možu Francu Peršetu, Gaswerk v Ptuj na Štajerskem. — Marjeta Mavri iz Lokovca išče svojega moža Ivana, ki je služil kot črnovojnik v Siegmundsherbegu na Spod. Avstrijskem.

Zahvala. Slovenski begunci v Čivcah in drugih krajih na Češkem se iskreno zahvaljujejo č. g. kuratu C. M. Vuga za njegov požrtvovalni obisk in duhovno tolažbo.

Goriški begunec Andrej Pičulin, 67 let stari užitkar iz Pušale pri Čepovanu, ki kot begunec biva v Spodnji Slivnici št. 55, se oskrbuje v tukajšnji deželni bolnici na oddelku št. 2. Ker so čuti slabega, prosi, da bi prišel kda izmed svojcev, prijateljev ali znancev, ki to lahko storijo, k njemu.

Cene za mleko.

je deželna vlada za Kranjsko nastavila v Ljubljani 60 vinarjev od pridelovalca na dom, za mlekarjo 66 vinarjev, v drugih delih dežele 55 vinarjev 1 liter.

Pri pokvarjenem železcu, netečnosti, slabosti, napenjanju, glavobolu, obolenosti jezika, slabemu okusu pomaga hitro in dobro naravno »Franz-Josefa«-ova grenčica, ki čisti čreva, povzroči odprto brez bolečin in lajša utrujenost.

Izgubila se je

od Kolinske tovarne po Maribor cesti do St. Peterske cerkve **ženska torbica** s ključmi in denarico, v kateri je bila večja vsota denarja. Pošten najditelj naj odda proti nagradi pri Drž. policiji.

Mirna stranka brez otrok išče za takoj ali s 1. decembrom

meblirano sobo

z uporabo kuhinje. Ponudbe se prosijo na upravo lista pod šifro »Berta«.

Naprodaj ima dobro ohranjeno

moško kolo

čevljarska zadruga v Žirih. Kdor ga želi kupiti naj se oglasi istotam. Cena po dogovoru.

Vsem dragim sorodnikom in prijateljem javljam pretržno vest, da nama je umrla po daljši, mučni bolezni dne 4. novembra najna iskrenoljubljena hčerka ozir. sestra

Jožefa Tanko

v nežni dobi 14. let, ter bila dne 5. novembra iz deželne bolnice pokopana na pokopališču pri Sv. Križu.

Blag jej spomin! Naj počiva v miru!

Ljubljana 8. nov. 1917.

Ivan Tanko, oče.

Ivana Tanko, sestra.

Dotična oseba, ženski površnik pri Rakki je našla siv kovnik na Dolenjski cesti, se prosi, da ga odda proti dobri nagradi Prisojna ul. 1, pritl.

Odjemaleci smo

kontrolnih blagajn našega izdelka. National Registrier-Kassen G. m. b. H., Luzz VII, Siebensterngasse 31.

Radi preselitve se proda v l. 1913 zgrajena, z vsemi udobnostmi opremljena

enodružinska VILA

s prostornim dvoriščem in velikim vrtom v najlepši legi Ljubljane. Cena K 80.000. Izselitev po končani vojski. Dopisi pod »Soinčni dom 2906« na upravo tega lista.

I. naravni

JABOLČNIK in TEPROVEC

v vsaki množini najceneje, tudi fina štajarska vina. Fran Wildher, Gradec, Annenstraße št. 61.

Proda se

HIŠA Z VRTOM

v Ribnici na Dolenjskem. Pojasnila daje Hotel Arko, istotam.

Album razrušene Gorice in različne razglednice podrtje Gorice. Velika zaloga umetniških kart za 15—18 in 20 K za 100 komadov. Naročila se prosijo na naslov: ANTON PFATOT, Gradec, Roseggerhaus

HIŠA naprodaj

Poizve se pri pri šentpeterskem g. kaplanu Ed. Šimnicu.

Kupi se na Kranjskem ali Spodnje štajerskem **hiša s trgovino ali gostilno**

V dobrem stanu tudi kmetijsko posestvo ni izveto. Na posestva bližine Radeč pri Zidanem mostu se bode v prvi vrsti oziralo. Cenjene ponudbe na upravo tega lista pod »I. K. 31«.

Kupim dobro posužene, snažne in zdrave

olupke jabolk in hrušek

po 2 K, **prešenine** (katere se morejotudi v slabem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorca, se prosijo na trdno **FRAN Kos, Ljubljana, Sodna ulica 7.**

PONUDBA

Svoji dve hčeri, ki obiskujeta večerno trgovsko šolo, dam o pisarno radi boljšega izvežbanja, obe sta bili vedno odličnjakinji. **Fran Zeman, Selo šte. 29 pri Ljublj.**

Gostilničarji!

Pozor!

Jabolčnik

pristni nadomestek za novo vino, sladak in močan, se dobi od 300 litrov naprej, ako se pošlje posoda, po najnižji dnevni ceni. Naročila sprejema in vzorce pošlje: **Karl Novak, Sp. šiška 272, pošta Ljubljana VII.**

Kot

učenec

želi vstopiti pri kakem kovaškem mojstru na deželni petnajstletni deček. Ponudbe na **Društvo za varstvo otrok in mladinsko skrb v Krškem.**

ZAHVALA.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam izkazali sočutje ob bolezni in smrti naše predrage hčerke, oziroma sestre in nečakinje, gospodične

Pavle Gmeiner

učiteljice

Posebno zahvalo smo pa dolžni preč. gosp. trnovskemu župniku za njegove obiske, nadalje preč. gosp. župniku Iv. Lovšinu iz Lesc, gospej učiteljici soproggi gdni učiteljici iz Lesc kakor tudi velec. spremstvu iz Marijine kongregacije, vsem sorodnikom za njihovo požrtvovalnost ob času bolezni in ob smrti. Iskrena zahvala končno vsem velec. njenim prijateljicam za krasno darovano cvetje. Bog povrni vsem!

Ljubljana, 9. nov. 1917.

Globoke žalujoči ostali.

Prijava za

VII. avstrijsko vojno posojilo

I. 5 1/2% amortizacijsko državno posojilo po K 92'50

odštevši K 0'50 bonifikacije in K 0'46 enomeseč nih obresti, torej netto po K 91'54

II. 5 1/2%, 1. avg. 1926 povračljive zakladnice po K 94'50

odštevši K 0'50 bonifikacije, torej netto po K 94'—

sprejema

Zadružna zveza v Ljubljani.

Mrivo meslo.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 4. nov. 1917.

Vse te jasne noči, kar sem tu, sem te iskal, Gorica, a te nisem našel. Iskal sem te povsod; po samotnih parkih, po zasenčenih ulicah, po solnčnih trgih, po poljih in vrtovih, kjer cveto krizanteme — in te nisem našel. Kaj se je zgodilo s teboj, odkar te nisem videl? Kdo te je tako zelo oskrnil, razpraskal obraz, raztrgal telo?

Saj so le moje oči tako temne, od trpljenja zastirte, da ne vidijo več tvoje lepote, saj je le moja duša bol tako črna, da ne vidi solnca nikjer!

Ali si to res ti, Gorica?

V parku sedim. Pod veliko magnolijo, kot nekoč. Solnce zlati staro, zrušeno zidovje grada, v toplih valovih bije na strehe, na osamele vrtove, kjer žari skozi divje zaraščeno grmovje iskreče, jesensko nebo. Vse, kot ne nekoč, vse kot nikdar.

Tam, ob križišču ne igra godba, ne šetajo veseli ljudje, ne šumi južno življenje, ne drgeta smeh in krik razposajenih otrok. Razsekanke veje vise preko prazne fontane, granatne jame so razrušile gredice opojnoduhtenih rož, mah je zarasel vse poti.

Zunaj na cesti drve mimo težki avtomobili z votlim bobnenjem. Po trotoarjih počivajo čete, sloneč na polnih nahrbtnikih, izpod čelad gledajo ožgani obrazi, s tihim ognjem v očeh, ognjem zmagovalstva.

A mestni park je mrtev, zaklet v tiščetni sen, le krvavorumen list platane se zdajpazdaj utrga in se spušča polagoma na tla, kakor da bi se bal zbuditi tišino smrti, ki leži težka in svinčena nad vrtom mojih sanj.

Iz ulice v ulico gre moja pot. Mimo razdejanih, pogorišč, razvalin. Odrgrane polknice vise na cesti, žlebovi se zibajo v lahkem vetru raz streh, ki kažejo gola rebra tramov. Po tlaku leži opeka, kuhinjska posoda, žimnice, mize, stoli, zavese. Granata je presekala mnogo hiš od vrha do tal, da stoji tu kot v prerezu vsa nadstropja s sobami, kuhinjami, hodniki. Slike vise še po stenah, Madonne v preperelih zlatih okvirjih, v kuhinjah lonci, porcelanaste posode, škafi. Dragoceni naslonjači in postelje se tišče razpokanih zidov, umivalniki, knjige, omare, obleka... Popolno opustošenje vsepovsod.

Ob stenah je napeljanih vse polno električnih in telefonskih žic, s tlaka so vzdane v kleti kaverne, utrjeni jarki. Na vogalih so nabiti še vedno napisi laških poveljstev, lazaretov, obvezovalšč. Preko ulic vise zavese iz spletenih močvirnatih rastlin, ki so skrivale pogled našim opazovalcem.

Zdajpazdaj srečujem kako starko ali starca, ki se prikažeta iz razvalin, da zopet vtone v njih. Obrazi izmučeni, mrtvaški, kot od smrti vstali. Skoro triletno bivanje v mestu med najtežjim ognjem, v neprestani nevarnosti, obsojeno v kleti in noč — je pisalo strašne poteze na obraze. Ali so to ljudje, ali samo sence, okostnjaki, ki hodijo oblečeni v cunje?

Z ulice v ulico gre moja pot, mimo razdejanih, pogorišč, razvalin. Moj Bog, kje si, Gorica, kje, da te ne morem najti?!

Prišel sem, da poiščem svojo mladost, svojo radost in srečo, Gorica, ki sem jih pustil v tebi. Našel nisem ničesar več.

Izza laškega gospodovanja v Gorici.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 5. nov. 1917.

Na narodni »praznik« zavzetja Rima, dne 20. septembra je izdal poveljnik karabinierjev v Gorici sledeči letak:

20 Settembre 1917

Cittadini di Gorizia!

La giornata fatidica, rievocatrice del fatto storico piu denso di destino nella storia nazionale, ci trova ancora di fronte al secolare nemico, piu accanito che mai nel diffendere gli ultimi baluardi della sua resistenza. Ma a questo accanimento risponde impavido l'eroismo dei figli d'Italia, che con indomito valore e con generosa effusione di nobile sangue strappano ad una ad una e conquistano queste vicine balze ormai sacre al culto degli Italiani.

Testimoni di tanta gloria e di tanto sacrificio, come la strenua resistenza dei nostri radoppia la tenacia e il valore dei nostri soldati, così il lungo martirio della città vostra ispiri in voi maggior fervore di auspici e rinsaldi la vostra fede nella immancabile completa vittoria delle armi d'Italia.

In questo auspicio, in questa fede levate oggi piu alto e piu fermo che mai, in faccia al nemico il vostro grido di

Viva il Re, Viva l'Italia, Viva l'Esercito!

Dalla residenza municipale, li 20 settembre 1917.

Commissario

Tenente colonello dei C. C. R. R. Sestilli.

Vse govorice o laškem prizanašanju Gorici, o njih skrbi za imetje odsotnih prebivalcev, so se izkazale kot neresnične. Nasprotno je bilo res. Malo dni po zavzetju Gorice so Lahi začeli pleniti po vseh hišah, kjer ni bilo nobenega varuha. Na tovornih avtomobilih so odpeljali vse pohištvo v zaledje, ki je bilo last imovitejših družin. Navadno pohištvo so pa znesli v barake ob Soči, kjer so se udomačili z vsem komfortom. V prazne hiše, kjer so bili častniki, so prenesli opravilo iz zapuščenih stanovanj, tako, da bo našel kdo ob vrnitvi v svoji hiši — če je še cela — večkrat popolnoma tuje pohištvo.

Najhuše so divjali pozimi. Ker je primanjkovalo lesa so razbijali okna, vrata, parkete, pode, omare, sploh vse kar je bilo lesenega in kurili na ta način vso zimo. V novih vilah po via Leonis, Angiolina, na Livadi in drugod ni ostalo drugega kot golo zidovje.

Vse kleti so porabili in utrdili v pravcate trdnjave, ki so jim nudile ob našem artiljerijskem ognju izborna kritja. Mnogo hiš sloni le še na kolih in stenah takih »galerij«.

Vse glavne ceste so koj ob začetku zabarikadirali z španskimi jezdecimi v žicami, za slučaj, da bi se kdaj umikali, česar pa pri njih nihče ni pričakoval — do zadnjega.

Ker radi bližine fronte Italijani v Gorici niso mogli odpreti šol, so vse šoloobvezne otroke, okrog 200, odvedli aprila t. l. iz mesta in ustanovili zanje konvikt s poukom v Livornu.

Aprovizacija Gorice po poročilih prebivalcev, ki so še ostali v mestu, je bila dobra, krušnega odmerka niso poznali, kruha je bilo na razpolago v trgovinah po 55 centesimov kilogram. Sladkorja so dobili 1 kg na mesec po 3 lire 70 cent; kave na razpolago v trgovinah po 4 lire kilogram; olje po 5 lir v poljubni množini; riž v trgovinah po 1 liru 20 cent. kilogram; testenine v poljubni množini po 1 liru 20 cent. kilogram; fižol v poljubni množini po 1 liru; jajca po 20 centesimov; meso po 3 lire kilogram; čevlji po 40 lir najboljši; krompir v poljubni množini po 30 centesimov kilogram; vino v gostilnah 1 liru 50 cent. liter; koruzna moka v trgovinah liter po 40 centesimov.

Večina prebivalstva je prejemala živaj od mestne aprovizacije za stonj.

Služba božja v Gorici se je vršila le v cerkvi Brezmadežne (»Immacolata«) pri municipiju, izvanredno tudi v zakristiji jezuitske cerkve. Glavni vhod cerkvice Brezmadežne podpira močan tram. V vseh drugih cerkvah goriških se služba božja ni mogla vršiti. Zvonovi vise še v vseh zvonikih.

Vseh prebivalcev je bilo v Gorici zadnje mesece okoli 400. Od teh je ostalo okoli 100 oseb, vse druge je Lah odvedel s seboj.

Vseh mrtvih dan v Gorici.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 2. nov. 1917.

Ne to ni pot k blagoslovljenemu kraju, koder romajo spomini k mrtvecem, ki počivajo večni sen. To je kot k morišču.

Katarinjev trg je prepleten z žičnimi ovirami, le ozek pas vodi skozi labirint v Solkan in na pokopališče iz druge laške postojanke, ki se vije po solkanskem polju pod Ceconijovo vilo h Kornu in skozi mesto ob Tržaški cesti v Miren.

Skozi kostanjev drevored sije solnce. Gorki žarki se igrajo z rumenim listjem, v jutranji sopari leži razsekani Panovec in porušena Kostanjevica. Iz desne in leve strani pokopališke ceste se iztekajo utrjeni jarki »caminamenti« v najsrednejše postojanke. Med kostanji vise preproge iz dračja, ki skrivajo pogled na cesto od vseh strani, pod njimi kaverne iz vreč, napolnjenih s cementom, pokrite z jeklenimi strehami. Vsakih dvajset korakov stoji veliki vinski sodi do sredi ceste, polni zemlje in med njimi gre steza, tlakovana z lesenimi lestvicami. Pokopališča ne vidiš, dokler ne prideš tik pred njega. Vtis pogleda nanj te pretrese do mozga.

Med španskimi jezdecimi ob vhodu leži skrita kaverna, še polna ročnih granat in zračnih torpedov. Obok z napisom »Resurrecturi« še stoji, a galerije grobnic imoviti in plemenitaskih rodbin so porušene. Kamna ni več na kamnu...

In pred menoj se razprostira goriško pokopališče, kraj miru in kraj pokoja —

kraj najljutejših bojov in krvi. Mrtvece slišim, ki govore strašno tožbo.

Vseprek leže razmetani križi in nagrobni spomeniki v ljajkih granat, ki so odpirale in zapirale grobove, razmetale kosti mrtvecev, ki so se umikali novim, mladim žrtvam človeških strasti. Bodeče žice leže po tleh, med njimi vise trupla, ročne granate, čelade, puške, deli teles. Vse polno grobov je izginilo, zasuto od raztreskajočih granat, min, torpedov, tuji križi leže na tujih grobovih.

Vi vsi, ki boste iskali svoje drage, ali jih boste našli in če jih — kolika bo vaša bolest? Nad grobovi ni več rož, ni vrb žalujk, ni malih cipres — ne le groza in razdejanie, gola smrt z režečo lobanjo stoji, kjer je stal križ — znamenje ljubezni in odrešenja. Iz družinskih grobnic je odstranil sovražnik rakve in zakopal v zidana grobišča strojnice, odkoder je bljuval preko grobov smrt v naše jarke...

Vseh mrtvih dan, dan ljubezni, ki se ga preko grobov, vseobjemajoča, silna in iskrena. A nikogar ni, ki bi vas obiskal, pomolil na vaših ozkih, črnih domovih, z gorkim srcem se pogovarjal z vami. Nikogar ni, ki bi okrasil vaše grobove, posul rož nanje — prižgal luč, znamenje večnega življenja, večne ljubezni. Le sovražstvo vas obdaja, pozdravlja vaše kosti, ki ne morejo najti pokoja, ozemlje okoli vas, razruvano, razrito — mrtva pokrajina — govori z vami strašne besede, ki jih slišim, a ne razumem, ne morem razumeti: »Kam si zašlo človeštvo?«

Novi nemški kancler Hertling.

Na Kostanjevici.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 6. novembra 1917.

Še vedno sloni na griču priprosta cerkev s stegenim samostanom in od daleč bi človek sodil, da je na Kostanjevici razun zvonika vse kot poprej, da se še vedno izprehajajo po krasnem vrtu s še krasnejšim razgledom na mesto. Vipavsko tja doli Gradiške in koroških mejnih haljah in da bodo zdajpazdaj zazvonili samostanski zvonovi s tankimi, visokimi glasovi, kot da bi prihajali z onega sveta.

»Caminamento alla trincea di Costagnevizza.« »Alle trincee di Casa bianca.« »Al Cimitero« se glase napisi ob vseh v jarkih iz ulice Torrente. Nebroj žic izginja v njih, se zopet steka v telefonske kaverne, v rove poljskih topov in stanišča poveljstev.

Po takem jarku sem presegal pot in prišel v ulico Capella, odkoder sem zavil proti Kostanjevici. Vse hiše ob ulici so porušene, ostale so ponekod le fasade, brez streh in notranjih prostorov. Kupi opeke, ometa in kamenja med glavnim zidovjem.

Vsa Kostanjevica je prepletena z globokimi jarki, ki vodijo v prve postojanke v Panovec. Tupatam ob poti utrjena kaverna kot mala podzemeljska hišica, s posteljami, mizicami, stoli, ob stenah granata tik granate, šrapnel poleg šrapnela zložen do železne, z debelimi tramovi ali travertami podprte strehe.

Staro košato drevje so oropale granate najlepših vej, gola štrle debela v jesenski dan, mračna in temna. Tik pred cerkvijo prereže pot strelni jarek, ki se potem zarije pod stopniščem, ki vodi v cerkev, zopet v zemljo, mimo grobišča Burbonov na vrt in od tam dalje preko grebena v Panovec.

Od cerkve je ostalo samo še preluknjano pročelje z ohranjenim kipom Marije, leva ladja in prezbiterij, z desne strani pa je priletela ogromna granata in porušila ves strop z lepimi freskoslilikami in desno ladjo do tal. Prezbiterij z glavnim oltarjem je še dobro ohranjen, brez kupole, le z ostanki prevrtane strehe. Oba kipa na glavnem oltarju še stojita in sredi njiju podoba Brezmadežne z medlim bleskom zlate krone na čelu. S kora zijajo gole orgle brez piščal.

Kor nad presbiterijem je porušen, razdane vse celice patrov, le spodnjim prostorom, ki so služili Italijanom za shrambo municije, je vojna kolikortoliko prizanesla. Tam leži razmetano vseprek, puške, granate, orodje, strojnice, lopate, čelade.

Vrt je razkopan, cvetličnjak razbit, pod cipresami leži malo pokopališče padlih italijanskih vojakov. Burbonski grobnici so Italijani prizanesli. Vhod do nje so zazidali in zabarikadirali z bodečo žico. Preko raket zadnjih francoskih kraljev je divjala furija — a oskrnila jih ni.

Na razrušeni terasi pred cerkvijo, kjer je od cerkvene oprave ostalo le veliko razpelo na levi strani ob vhodu v zakristijo, sem obstal.

Pred menoj Gorica, iskreno ljubljena, opustošena, razdejana, oplenjena. Neizmerna bol se me je polastila in spomnil sem se Jeremije, ko je opeval razdejani Jeruzalem.

Gorica — ti naš Jeruzalem, Kalvarija naša! Kje je vstajenja dan?

Eno noč v cerkvi v Idriji ob Bači.

Avtomobil je obstal na ozki cesti. Na kilometre dolgo so stale trenske kolone, popolnoma izključeno je, da bi se mogli peljati dalje, edinole peš bi bilo mogoče priti. Nove čete korakajo k postojankam. Te so najvažnejše, zato imajo prednost. Nato prihajajo municijske kolone, za njimi provijantske kolone. Vmes pa nosijo težko ranjene, ki jih pošiljajo nazaj. Vojaki na maršu v postojanke in Italijani, ki gredo na zbirališča, se opazujejo med seboj z interesom in ginjenostjo, nato pa s enakim pomilovanjem gledajo težko ranjene. Tudi ni nobene razlike več med uniformami. Italijani nosijo z varnim korakom naše ranjence, naši sanitetci prav tako obzirno polagajo ranjene Italijane pred malo vaško cerkev.

Noč je temna, tudi luna ne sveti, kakor da bi jo bilo strah pred letalci. Tu mora biti kakva vas, tu teče Idrija, tu je Tolmin, tam Sv. Lucija, da, našel sem jo, vsaj na zemljevidu stoji zapisano: ta kraj je Idrija ob Bači... Ni veliko videti, skoro ničesar od vasi, vendar cerkev je tu, kraj bo ležal okoli nje.

Cerkev v Idriji ob Bači je najžalostnejša kulisa, ki si jo moremo misliti na odru vojnih bolečin. Mala slovenska hiša božja je izpremenjena v bolnišnico. Izpremenjena? Znosili so ven klopi, odstranili spovednico; stopnice na prižnico odstranili in bolnišnica je bila gotova. Tla so potresli s smrečjem. Poleg oltarja, v žagradu je »operacijska dyorana«, kjer pravkar nemški zdravnik operira nekega Italijana.

Nemški sanitetni vojak mi je pojasnil: »Desno leže najtežje ranjeni, te morejo odpeljati le z avtomobili. Levo so lažje ranjeni. Tu jih operirajo in jih na novo obvežejo.«

»Kateri vojaki so to? Italijani. Nemci, Ogrji?«

»Kar hočete. Tu ni nobene razlike.«

Nekemu vojaku merijo vročino.

»Moj Bog,« stoka mažarsko. »To je strašno!«

»Strel ga je zadel v trebuh,« pravi nemški sanitetec.

»Ali bo ubožec ozdravel?«

»Gotovo!«

Pod oltarjem sedi italijanski častnik. On z oltarjem, ali oltar z njim — ne vem, kako bi rekel — nudi nepozabno sliko. Tipičen rimski obraz s svetlimi črnimi očmi, temnimi lasmi. Vsi po cerkvi so pokriti. On je odložil čelado, ali slučajno, ali namenoma. Rama mu je prestreljena, šrapnel je razbil njegovo desno roko. Celo pelerina je krvava. Molče sedi in strmi pred se. Poročnik nekega bersaljerskega polka je. Gotovo zelo trpi; ko se mu približam, slišim, da na tihem stoka. Notri je operacija končana, sedaj pride on na vrsto. Dvigne se, globoko vzdihne, medtem ga odpeljeta dva sanitetca v žagrad. »O,« stoka, »mamma mia!«

Molim štedljivcem.

se nudi zopet najugodnejša prilika, da koristonosno nalože svoje prištedene novce v 7. vojnem posojilu. Kako dobro je denar naložen v vojnih posojilih, pričajo milijoni in milijarde, ki jih hité podpisovati kapitalisti. Želeti pa je, da se teh državnih finančnih podjetij v čim večji meri udeleže tudi najširši ljudski krogi in posebno 7. vojnno posojilo naj bo pravo ljudsko posojilo. Vsi bomo morali prispevati za povračanje teh posojil in njih obresti, zato naj pa tudi kolikor mogoče vsi uživamo koristi, ki jih nudijo. Tudi se ne smejo podcenjevati mali zneski, saj iz malega raste veliko. Pri 6. vojnem posojilu so podpisali mali štedljivci z zneski od 50 K do 100.000 K skupaj nad milijardo kron. V prvih šestih posojilih pa odpade na podpisovalce po 50 do 1900 K nad 800 milijonov kron. Taka vsota se tudi tam, kjer gre za milijarde, prav zelo pozna. Torej mali štedljivci, posodite tudi vi domovini na bogate obresti, kar premorete!

Absolventinja

trgovske šole, večja knjigovodstva, korespondenca, strojevidja in stenografije, slov. in nem. v govoru in pisavi, za dobiti stazao. Cenj. ponudbe na M. GUČEK, Trbovlje I. štal.

Vojno-posojilno zavarovanje.

Podpisujte VII. vojno posojilo, poskrbite zase in za svoje drage, pristopajte k zavarovanju na vojno posojilo.

Že četrto zimo se bojujejo naši sinovi in bratje. Njih varstvu in njih brambi je namenjeno vojno posojilo. Njim moramo sedaj pomagati. Splošna brambena dolžnost tam zunaj, splošna dolžnost, podpisati vojno posojilo, tu doma!

Vojska nam je prinesla občno draginjo, vojno posojilo odstrani njene vzroke in jo omeji. Kdor podpiše vojno posojilo, olajša vsem težka bremena in naš približa miru.

Omahovalec podaljša vojsko, se pregreši proti celokupnosti in škoduje samemu sebi. Vojno posojilo je vsakemu posamezniku najvažnejši in najboljši način štedenja: zanj jamči vse državno premoženje, prinaša ti najvišje obresti in je prosto vsakega posebnega davka.

Vsakdo mora torej podpisati toliko vojnega posojila, kolikor le more. Kako? — Zavarovanje na vojno posojilo kaže vsakomur pravo pot.

Kdor hoče štediti v bodočnosti, mora podpisati dosti več vojnega posojila nego ima danes premoženja. S tem pa poskrbi tudi že za ženo in otroke, za starše, za brate in sestre. Vojno posojilo odplača po svoji želji v 10 do 20 letih. Ako umrje poprej, dobe njegovi zapuščenci takoj celo vojno posojilo. Zavarovanje je dostopno vsem v enaki meri: narodu doma in vojakom na bojišču.

Tako zavarovanje se more skleniti pri c. kr. priv. življenjski zavarovalnici Avstrijski Feniks na Dunaju na temelju pogodbe s c. kr. avstr. vojaškim zakladom za vdove in sirote.

Važne prednosti zavarovanja so nizki prispevki brez razlike starosti, pristop do 60. leta, polna veljavnost tudi za primer smrti in vojni, polni obrestni donos posojila, nezapadnost premij od prvega hipa naprej.

Pri 10letnem plačevanju se plača za podpis vojnega posojila in za zavarovanje od vsakih K 1000— vojnega posojila mesečno K 6-80, pri 20letnem odplačevanju mesečno le K 3-10. Neznatne premije se morejo plačevati tudi celo-, polu- in četrtletno. Kdor razpolaga z večjo vsoto denarja, pa stori najbolje, ako poravnava zavarovalnico za celo zavarovalno dobo naenkrat, ker je potem deležen največjih ugodnosti.

Zavarovanja na vojno posojilo do K 5000— se sprejemajo brez zdravniške preiskave, za višje zneske z zdravniško preiskavo in pod posebnimi, zelo ugodnimi pogoji.

Za premijska plačila se sprejemajo tudi prejšnja vojna posojila.

Pojasnila dajejo in predloge sprejemajo deželna poslovalnica c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1, okrajne poslovalnice v vseh političnih okrajih in njih pooblaščenici zastopniki.

Zavarovalni oddelek

poslovalnice c. kr. avstr. vojašk. zaklada za vdove in sirote

Ljubljana Frančevo nabrežje 1

Kupi se trgovina ali trgovska hiša

v prometni ulici Ljubljane ali hiša z vrhom v predmestju. Ponudbe pod št. 365 na upravo lista, 2894

Občinski tajnik, organist ali knjigovodja

pri posojilnici z večletno prakso išče primerne s užbe. Nastop lahko takoj. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista pod »Vesten 2870«.

Korke

rabljene a vendar ne prelomljene, tudi nove, vsako množino po najvišjih cenah
kupi A. Landskroner, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 39.

Jožef Jug

pleskarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrožba. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem.

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovi zamaškov.

Razpisuje se služba

organista in cerkovnika

Ponudbe do 1. decembra na:
župni urad Strmec nad Vrbo. (Koroško)

Odda se takoj

meblovana soba Istotam se sprejme dijak

na hrano in stanovanje. Naslov se poišče pri upravi lista pod št. 2881.

Razpisana je služba

organista in cerkvenika

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 2824.

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam
slamnaté čevlje (šolne)

in slamnate podplate za v čevlje
katere sem začel izdelovati, tako da ustrezem lahko vsaki zahtevi. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah, prav dobro došla. Naj vsek poskusite! FRANC GERAN, tovarna slamnikov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani. 1622

Najpopolnejše nadomestilo

ŠKROB (štirko)

da se brez pranja, brez škrobljenja ter brez likanja lahko očisti vsak ovratnik in manšete. Dobiva se v vsaki trgovini.

Glavna zaloga pri tvrdki

Milan Hočevar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 30.

Istotam dobivate krtičke za ribanje.

1917

Radi rodbinskih razmer se da v najem mizarstvo in pogrebni zavod

pod jako ugodnimi pogoji. Vprašanja na ANA PLANINŠEK, št. 74 v Litiiji.

Vinski kamen,

suhe gobe, kumno, med, vosek, sveže in suho sadje, smrekove storže, sploh vse deželne in gozdne pridelke, kakor tudi vinske sode in vse vrste praznih vreč kupi vsako množino po najvišjih cenah veletrgovina Anton Koleno, Celje. 1854 (1)

Cunje,

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, žakljevine, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni

kupuje: E. Kotzbek, Kranj.

Prazne vreče

vsake vrste, suhe gobe, kumno, jarež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko. 2089

Bencin motor

6-8 HP v popolnem dobrem stanu prodaja Fran Škafar, Rimska cesta 16, Ljubljana. Ravno tam se sprejme več

mizarjev.

Srbečko, lišaje

odstrani prav naglo dr. Fleisch-a izviri. „rujavo mazilo“. Mali lonček K 1-60, veliki K 3— porcelja za rodbino K 9—. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarna pri zlatem olenu, Ljubljana, Marijin trg. 1620

Kranjska deželna podružnica n. avstr. življenjske in rentne zavarovalnice v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12.III.

nudi slavnemu občinstvu najugodnejšo priliko za

podpisovanje

7. vojnega posojila

združeno z življenjskim zavarovanjem.

Vsaka zdrava oseba v starosti od 15.—55. leta lahko podpiše VII. vojno posojilo do 4000 K brez zdravniške preiskave z najmanjšimi stroški, ki znašajo za 1000 K vojnega posojila četrtletno po 12 K in pri sprejemu enkrat za vselej 20 K.

Po 15. letih se izda zavarovancu samemu vojno posojilo, oziroma, ako preje umrje, takoj po smrti njegovim svojcem brez daljnega plačevanja.

Zavarovanje velja od dne plačila 1. roka tudi za slučaj smrti v vojni.

Prospekti zastonj in poštne prosto,

F. BATJEL (prej v Gorli) Ljubljana, Stari trg št. 28
Moška in ženska dvokolesa se s staro pnevmatikami, sivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. — Najboljše baterije. Posebno nizke cene za preprodajalca. 1778
Mehanična delavnica na Siarem trgu 11

Kupi se dobro ohranjeno

motorno kolo

Ponudbe z navedbo cene, motorjevega sistema in moči na upravo Slovenca pod Motor 800.

Več čevljarskih strojev

s cilindričnim ali ploskvatim šivalom (Cy-lindermaschine, Flachsteppmaschine) iz druge roke se kupi za večjo delavnico. Ponudbe za dobro ohranjene in ne preveč izrabljene stroje naj se naslove s podatki, koliko časa da je stroj že rabljen, kje da se nahaja in kake konstrukcije da je, na pisarno Zavoda za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22. 2876 (3)

Proda se nekaj novih

vrtil (gepelinov) slamoreznic

ter druge vrste poljedeljskih strojev tovarne Umrath.

Stroj za rezanje repe in zelja, kateri zreže na uro 6000 kg.

2 motorja na sirovo olje 7 H P.
1 " " " " 18 H P.
1 bencin-motor " " 16 H P.

Vse vrste dinam in električni motorji.

FRANC HITTL,

Ljubljana, Sv. Martina cesta 2.

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj glavni cenik, ki se Vam dopošlje — na zahtevo brezplačno. —

Prva tovarna nr JAN KONRAD, c. in kr. dvor. založnik Brůx št. 1552 (Česko.)

Nikel ali jeklene ure na sidro K 1—, 7—, 8—, Vojno-spominske nikela ali jeklene ure K 11—, K 12—, armadne radij. ure iz nikla ali jekla K 13—, Masivne srebrne Koskopi remont. ure sidrom K 19—, K 20—, Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki izbiri po nizkih cenah. Štetno pismono jamstvo. Posilja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

SELENBURGOVA ULICA ST. 1

IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJKULANTNEJE

FINANCIRA VOJAŠKE DOBAVE IN APROVIZACIJSKE KUPČIJE.

DAJE PREDUJME NA BLAGO. :: ESKOMPTIRA MENICE, FAKTURE IN TERJATVE.

POSPEŠUJE TRGOVINO, INDUSTRIJO TER UVOZ IN IZVOZ

VLOGE NA KNJIŽICE OBREŠTUJE PO 4% :: VLOGE NA TEKOČI RAČUN PO DOGOVORU.

Oddaja blaga iz bombaževine.

RAZGLAS.

Da se zagotovi potreba vojaške uprave in akcije za ljudsko odevo, je izdal trgovinski minister v sporazumu s sodelujočimi ministri naredbo, po kateri morajo vsi posestniki tkanin, predenin in pletenin, ki obstoje docela ali pretežno iz bombaževine, dalje posestniki iz takega blaga napravljenih novih (nerabljenih) izdelkov, oddati zaloge svojega blaga in izdelkov sprejemnicam, določenim od centrale za bombaževino d. d., po podrobnih določbah te naredbe.

Oddaja.

Oddajati se mora v sledečih rokih:

Vse oddaji povržene tkanine (metrsko blago) (§ 2a), vse iz tkanega blaga napravljene moške srajce in moške spodnje hlače (§ 2d) ter predene in pletene moške srajce in moške spodnje hlače (§ 2c) v času od 10. do 24. novembra 1917.

Vse drugo, v smislu naredbe oddaji podvrženo blago v času od 25. novembra do 9. decembra 1917.

Oddati se ima na sledečih mestih:

na Nižje Avstrijskem: pri centrali za bombaževino d. d., sprejemnica I., na Dunaju, Börsegasse 16.

Železniški tovarni listi naj se naslovijo:

na Štajerskem in Koroškem: na centralo za bombaževino d. d., sprejemnica VI., v Gradcu, Sackstrasse 16.

na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji: na centralo za bombaževino d. d., sprejemnica VIII., v Ljubljani, Frančevo nabrežje šte. 3.

Tovorni listi smejo imeti izključno samo ta naslov.

Blago naj se pošilja poštne prosto. Pravilno naslovljeni tovarni list velja za transportno izkazilo.

Oddaji podvrženi izroče lahko blago tudi naravnost sprejemnicam proti prejemnemu potrdilu.

Ob vsaki oddaji se mora izdati v dveh izvodih natančen popis oddanega blaga. En popis gre na sprejemnico, drugi na centralo za bombaževino d. d., oddelek za ponudbe, Dunaj I., Maria Theresienstrasse 32.

Popisi se morajo poslati na imenovane naslove najkasneje en dan po oddaji blaga.

Obrazci za take popise so oddaji podvrženim brezplačno na razpolago pri trgovskih zbornicah, okrajnih glavarstvih, sprejemnicah in pri centrali za bombaževino d. d., oddelek za ponudbe, Dunaj I., Maria Theresienstrasse 32.

Na istih mestih se dobe tudi posebni odtiski naredbe in načrtna navodila, kako se ima izvršiti ta naredba.

Izjemne določbe.

Izjemne določbe se nahajajo v naredbi za obrtnike, občekoristne zavode in za detaliste pod pogojem posebnih prijav oziroma prošelj. Navodila obsegajo vse potrebno, kako je izposlovati taka izjemna dovoljenja.

Obrazci za te prijave leže brezplačno na razpolago na gori imenovanih mestih.

Dolžnost prijave.

Skladišča, špediterji in vsak drug hranitelj blaga iz bombaževine je dolžan, da prijavi hrambo centrali za bombaževino d. d., oddelek za ponudbe na Dunaju, I., Maria Theresienstrasse 32, tekom 14 dni ter imenuje lastnika blaga (§ 6).

Ravnotako so dolžni hišni posestniki, hišni upravniki in oskrbniki, ki vedo, da je pri strankah, njim lastnih ali od njih nadzorovanih hiš, spravljeno blago iz bombaževine, javiti to centrali za bombaževino d. d.

Pojasnila.

Ako nastanejo pri gotovih vrstah blaga dvomi, ali naj se oddajo ali ne, se naj za pojasnilo pisмено vpraša centralo za bombaževino d. d., oddelek za ponudbe, Dunaj I., Maria Theresienstrasse 32 in se naj tem vprašanjem prilože vzorci.

Omejitev prometa.

Od dneva razglasitve naredbe dalje se sme blago, o katerem je govor v naredbi, prodajati, uporabljati ali oddajati kam drugam kakor gorinavednim sprejemnicam le, v kolikor to dovoljujejo izjeme, v §§ 3 in 4 naredbe obsežne določbe.

Kazenske določbe.

Prestopki naredbe ali vsako sodelovanje pri prestopkih se kaznuje z globami do 20.000 kron ali z zaporom do 6 mesecev. Globna in zaporna kazen se morete izreči tudi obenem. Razun tega se lahko izreče blago, ki se je odtegnilo oddaji, za zapalo in obrtno opravičenost za izgubljeno.

Podpisani denarni zavodi sprejemajo prijave na

VIL AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILO

po originalnih pogojih in sicer:

I. 5 $\frac{1}{2}$ % davka prosto amortizacijsko državno posojilo po K 92.50

odštevši 1 $\frac{1}{2}$ % bonifikacije K — 50
povrnjene obresti za 1 mesec K — 46 netto
K — 96

K 91.54

II. 5 $\frac{1}{2}$ % davka proste 1 $\frac{1}{100}$ 1926 povračljive državne zakladnice po K 94.50

odštevši 1 $\frac{1}{2}$ % bonifikacije netto

K 94.-

in dajejo radevolje vsa tozadevna pojasnila.

Podružnica c. kr. priv.
avstr. kreditnega
zavoda za trgovino in
obrt v Ljubljani.

Ljubljanska
kreditna banka.

C. kr. priv. splošna
prometna banka
podružnica v Ljubljani.

Ceška industrijalna banka
podružnica v Ljubljani.

Jadranska banka
podružnica v Ljubljani.

Ilirska banka.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z neom. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na sedmo 5½% avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5½% amortizacijsko državno posojilo **K 91.54.** II. davka proste 5½% dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice **K 94.—.**

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Zepna ura

Jaklena ali ponikljana
I. vrsta K 14—
II. vrsta K 20—
srebro, limit. 50—
z dvojn. plaščem 40—
z varnost. steklom K 2—
radij K 10—več.
Precizijske ure
K 50—, K 60— in K 80—.

Ura z zapestnico

z varnostnim steklom
velika oblika K 20—
II. vrsta K 24—
mala oblika K 30—
II. vrsta K 40—
z varnost. steklom K 2—
radij K 10—več.
Precizij. ure z zapestnico
K 50—, K 60— in K 80—.

Posilja se z Dunaja proti vposlatvi zneska
polet K 150 za poštnino tudi na boljše.
MAX BÜHNEL
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 27/22.
Tovarniški cenik proti vposlatvi K 1—
Dinamo žepna svetilka K 24— in 30—.

Konjak

Iz vin lastnega pridelka destilirani, pri slabostih
vsled starosti in težkočah v želodcu že več sto-
letij sloveč kot krepijo za ohranitev življenja.
Razpošilja 12 let starega 4 poliliterske stekle-
nice franko po pošti za 60 kron, mladega
triletnega, čudovito učinkujočega kot bol lajša-
joče vibalno sredstvo pri trganju v udih, Francovo
žganje, 4 poliliterske steklenice za 48 kron.
Vino od 56 litrov naprej. Beli rizling in rdeči
burgundec po K 460 liter.

Benedikt Hertl,

graščak, grad Gollče, Konjice, Stafer.

Paramente

cerkveno orodje, celotne cerkvene
oprave itd.

dobavlja najcenejše

JOSIP VEND, specialna trgovina,
Gabl ob Orlicih, Češko.

Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.

ŠKATLJE

za razpošiljanje
jajc in sadja!

Škatlje za poštne
in vojnopoštne

pošiljatve vseh velikosti priporoča kartonaž. tovarna
I. Bonač sin, Ljubljana.

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z navedbo cen.

136

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža,
čopičev, barv za umetne in sobne sli-
karje, barv za zidovje, sploh vseh v
najino stroko spadajočih predmetov v
priznani najboljši kakovosti, pri točni in
vestni postrežbi.

1914

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Samo pri meni

morete po visoki ceni prodati lepe, čiste, dobro posušene

Kupim vsako množino. Da prihranim stroške in pota,
jih prevzamem na željo tudi na domu prodajalca, ako mi
naznani svoj natančen naslov in pa množino posušenih
gob. Obrnite se zaupno name. Nikomur ne bode žal.

FRANČIŠKA OPEKA, trgovka na Vrhniki.

Vojno-posojilno zavarovanje

Opozarjamo slavno
občinstvo že sedaj na

**vojno-
posojilno
zavarovanje**

Nižje-avstrijske deželne zavarovalnice

Kranjska deželna podružnica
Ljubljana, Marije Terezije cesta 12.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

VZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom posojila proti
poročstvu, zastavi življenjskih polic,
posestev, vrednostnih papirjev ali
zaznambi na službene prejemke.

Vračajo se posojila v 7½, 15 ali 22½ letih v od-
sekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani,
Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne
vloge in jih obrestuje po 4½%.

Društveno lastno premoženje znaša konec leta 1915
519.848.40 kron. Deležnikov je bilo konec leta 1915
1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstveno
glavnico za 6.089.850 kron.

Podpisujte 7. avstrijsko vojno posojilo!

I. 5½% amortizacijsko državno posojilo po K 92.—,

odštevši enomesečno obrestno bonifikacijo torej po K 91.54;

II. 5½% dne 1. avgusta 1926 povračljivi državnozakladni listi po K 94.—

Prijave sprejema po originalnih pogojih oficijelno subskripcijsko mesto

Kranjska deželna banka v Ljubljani.